

DIRVA

THE FIELD
Nr. 41
October-spaliu 11, 1956
Cleveland, Ohio

Jie pralaužia geležinę uždangą

Profesorė iš Lietuvos pasiliko Stockholme

Lietuvaitė, ekonominės geografijos profesorė, 35 metų amžiaus, rugsėjo 29 dieną negrįžo į Leningradan išplaukiantį rusų ekskursinį laivą "Pobiedą" ir kreipėsi į švedų valdžios organus prašydamas azylio teisės. Jos pavardė neskelbiama ligi jos reikalas nebus oficialiai išspręstas, tačiau yra pagrindo tikėti, kad tas informacijos suvaržymas truks neilgai. Rusų laivas minėtą dieną iš Stockholmo išplaukė.

Tai yra specialiai šių metų "ekskursijoms aplink Europą" skirtas laivas. Jis šią vasarą atliko jau dvi keliones su ekskursantais. Pirmoji kelionė buvo iš Leningrado į Odesą. Ekskursantai lankėsi Olandijoje, Prancūzijoje, Italijoje (buvo išvykos ir į kraštų gilumą: Haaga, Paryžius, Roma), Graikijoje, Turkijoje. Tą kelionę plačiau aprašė J. Karosas "Komjaunimo Tiesoj".

Antroji laivo kelionė buvo atgal iš Odesos. Išvyko rugsėjo 2 dieną, maždaug tuo pačiu keliu, tik šį kartą stojo vietoj Olandijos Švedijoje. Ekskursantų buvo 420, jų tarpe iš Lietuvos 16 (ir tik 10 lietuvių jų tarpe).

Leidimus dalyvauti tokioje ekskursijoje gauna tik maža dalėle norinčiųjų, o likę tik kelias dienas prieš išvykimą tesužino, kad gali keliauti. Ekskursijos kaina mažiausia 3,500 rublių, bet tai tik tiems, kurie keliauja trečiaja klase. Mat, nors "klasės ir panaikintos", tačiau traukiniuose ir laivuose tebėra trys skirtingo patogumo ir skirtingos kainos klasės.

Ekskursantai nors ir išleidžiami pavaikščioti po lankomus miestus, tačiau nuolat "priziūrimi" ir jeigu nenusisuka nuo juos pakalbinti bandančių smalsių užsieniečių, tai turi ne visai menkų nemalonumų netgi kelionės metu, nekalbant apie tai, kuo tai baigsis grįžus namo. Galbūt, kad kelionės sąlygos ar net grasimai už kokį nors "pabiciuliavimą" su užsieniečiais ir bus paskatinę lietuvių profesorę susilaikyti ties paskutiniuoju slenksčiu į namus.

Kiti pabėgimai

Kiek anksčiau nuo panašios ekskursijos į Švediją pasiliko vienas latvis, keli lenkai. Iš Latvijos du maži motorlaiviai atplaukė į Gotlando salą.

Po ketverių metų pastangų, pagaliau ištrūko iš Lenkijos lakūno Jareckio motina. Jareckis buvo pirmasis lenkų lakūnas pasprukęs į Bornholmo salą (Dani-

joj) rusišku MIG-u. Dabar Hollywoode rengiama biografinė filmas apie jį ("Erelis skrenda vienas").

Motinos atvykimas žymiai palengvins filmos rengimą, nes šiuo dabar galės būti visiškai atviras.

Kiek vėliau už Jareckį tuo pačiu keliu irgi MIGu iš Lenkijos atskrido kitas jaunas lakūnas Jazwinski. O dabar, rugsėjo mėnesį visai panašiai atskrido trečias — leitenantas Zygm. Goseliakas, šis naujasis MIGu modeliu. Bet vienas už jį anksčiau bandęs pasprukti buvo pašautas ir žuvo drauge su lėktuvu.

Du čekai, leit. Vl. Vzral ir civilinis lakūnas Liudv. Sebelas rugs. 23 atskrido į vakarų Vokietiją iš karinio aerodromo pagrobto lėktuvu Muzikos studentas iš Bratislavos, Ivan Vince, pasiliko Danijoje, atsiskyręs nuo tenai viešėjusio čekų laudies šokių ansamblio. Vienas čekas pabėgėlis, 1955 rugsėjo mėnesį susigundė ir buvo grįžęs namo, bet lygiai po metų, įgijęs įsidėmėtinų patirčių, dabar išspruko atgal.

Liepos mėnesį vengrų keleivinio lėktuvo keleivių dalis paėmė

savo kontrolėn lėktuvo valdymą ir atskrido į vakarų Vokietiją. Dalis keleivių grįžo Vengrijon, bet tryliką iš jų (kai kurie iš jų nei nežinoję iš anksto, kad toks dalykas vyks) pasiliko. Vienos merginos motina iš Budapešto per radiją kvietė taip pabėgusią dukterį grįžti, bet toji irgi per radiją iš Miuncheno atsakė, kad ji atvykusi į saugų uostą ir nemananti grįžti iš laisvės į baimę ir skurdą.

Vienoje įvykusios mugės proga 11 lankytojas negrįžo į Vengriją bei Jugoslaviją. Iš viso per rugsėjo mėnesį iš tų dviejų kraštų į Austriją išspruko 175 asmenys, o per liepos ir rugpjūčio mėnesius vien iš Jugoslavijos į Austriją pabėgo 605 asmenys.

Per Berlyną nuo 1956 m. sausio 1 dienos ligi rugsėjo 20 d. į vakarus pasitraukė lygiai milijonas asmenų, kurių daugiau kaip pusė yra mobilizuojamo amžiaus.

Vien tik per savaitę nuo rugsėjo 16 ligi 22 d. Berlyne į vakarus pusę perbėgo 6,095 asmenys. Nuo 1945 metų ligi 1956 m. liepos mėnesio iš rytinės zonos į vakarus yra perbėgę daugiau kaip 2,600,000 asmenų.

Lietuvos pasiuntinybė Suomijoje 1921-1927 metais

(Mūsų bendradarbio Suomijoje)

1921 m. lapkričio 15 d. į Helsinkį atvyko rašytojas Ignas Jurekūnas-Seinius. Jis atvažiavo iš Kopenhagos, kur dirbo kaip pasiuntinybės sekretorius. Lietuvos vyriausybė pavėdė jam eiti pasiuntinybės reikalų vedėju (Chargé d'Affaires) pareigas. To pat mėnesio 31 d. Jurekūnas-Seinius įteikė Suomijos užsienio reikalų ministeriui Dr. Holsti savo įgaliojimus ir tuo būdu galėjo pradėti darbą.

Ministeris Seinius energingai ėmėsi naujųjų pareigų. Lapkričio 25 d. suomių spauda paskelbė su juo pasikalbėjimą, kuriame buvo nušviesti opieji Lietuvos respublikos reikalai. Lapkričio 30 d. dienraštis "Uusi Suomi" įdėjo prof. Niemi parašytą straipsnį Vilniaus klausimu, kuris ligi tol suomių laikraščiuose buvo pavaizduojamas kiek vienišai.

Netrukus suomių spauda ga-

lėjo pranešti iš Kauno įdomią žinią: kaip suomių parlamento svečiai į Helsinkį turėjo atvykti Lietuvos Jėgiamosio Seimo delegacija. Ją sudarė šie St. Seimo nariai: vicepirmininkas kan. Justinas Staigaitis kaip vadovas, gen. Galvydis-Bikauskas, St. Seimo sekretorius V. Natkevičius, ponis Galdikiēnė, Venclauskis ir Finkelšteinas. Taip pat ponis Bortkevičienė turėjo įteikti delegaciją, bet dėl ligos negalėjo kelionėje dalyvauti. Delegacijos sutikimas pareikalavo iš Lietuvos pasiuntinybės daug paruošiamo darbo, nes šiam oficialiam vizitui buvo teikiama didelė reikšmė.

Delegacija atvyko į Helsinkį garlaiviu iš Talino 1921 m. gruodžio 17 d. Priėmimo lietuvių svečius sutiko Suomijos parlamento atstovai: Oskar Mantere, vyriausios mokyklų direktijos generalinis direktorius, vėliau keliais atvejais buvęs vyriausybės narys ir 1928-29 m. ėjęs ministerio pirmininko pareigas (mirė 1942 m.), miesto direktorius J. W. Keto (mirė 1947 m.), Antti Kukkonen, vėliau buvęs švietimo ministeris, be to, Arthur Eklund, universiteto fechtavimo meistras, žinomas sportininkas ir politinis žurnalistas, miręs 1927 m.

Svečiai buvo apgyvendinti Fennia viešbutyje, kur buvo sukiestas spaudos priėmimas. Delegacijos pirmininkas Staigaitis, tarp kita ko, kalbėjo apie Lietuvoje pradėtą vykdyti žemės reformą. Vakare Suomijos parlamentas surengė biržos restorane iškilmingą vakarienę, kurioje buvo pakviestas ir prof. Niemi. Sveikinimo kalbą pasakė (Perkelta į 6-tą pusl.)

SIŪLO PAMIRŠTI PAVERTGAS TAUTAS

(ABEJONES DĖL DEMOKRATŲ PAZADŲ TESEJIMŲ)

Abi politinės partijos — tiek demokratai, tiek respublikonai — savo partinėse programose yra pareiškę nusistatymą remti visų buvusių nepriklausomų valstybių išlaisvinimo reikalą.

Kiek tai liečia respublikonus, jų laikysena šiuo reikalu praėjusių kelerių metų laikotarpy leidžia tikėti, kad pažadų bus laikomasi. Tenka, tačiau, paabejoti demokratų pareiškimų nuosirdumu. Jų laikysena Jaltos ir Potsdamo konferencijų metu kažin ar atitinka pareišktiems nusistatymams. Pastaruoju metu išryškėjo dar keletas faktų, kurie kilišias abejones patvirtina.

Štai tie faktai. Šių metų pradžioje buvęs JAV ambasadorius Maskvoje ir politinio skyriaus vedėjas State Departmente George F. Kennan savo viešose paskaitose ir pasikalbėjimuose su spaudos atstovais yra pareiškęs, jog reikia su tikėti su faktu, kad kas įvyko rytinėje Europoje yra nepakeičiama — ar tai kam patinka ar ne. Be to, bandymas įtikinti satelitus, kad jie galės vėl pradėti savo gyvenimą iš naujo ir tose pačiose sąlygose, kurias jie turėjo prieš 10 ar 20 metų, yra ne kas kita kaip tik meškos patarimas.

Šie Kennan pareiškimai sukėlė nemažą protestų amerikiečių ir, ypač, lenkų spaudoje, tuo labiau kad buvo žinoma, jog Kennan dalyvavo Stevensono grupės pasitarimuose.

Kongresmanas T. Machrowich iš Michigano kreipėsi laišku į Stevensoną, prašydamas paaiškinimo. Savo atsakyme Stevensonas pasiskubino nuraminti protestuojančius tvirtindamas, kad 1) jis nepritaria Kennan pažiūroms kas liečia rusų pavertgas tautas ir 2) Kennan niekuomet nebuvo ir dabar nėra jo artimųjų patarėjų grupėje.

Kiek šie Stevensono pareiškimai yra tikri, galima spręsti iš straipsnio, tilpusio gerai informuoto ir rimto politinio žurnalo U. S. News & World Report puslapiuose 8 m. rugsėjo 28 dienos numerį. Straipsnyje "Adlai's 1956 Team" tarp kitko rašoma: "Trys didieji. Patarėjų sąrašas trys pirmieji (who give Steven-

Santaros suvažiavimo metu Tabor Farmoje garbės narys J. J. Bachunas įteikia stipendiją Leonui Sabaliūnui.

Vilniaus Universitete naujas rektorius

(Naujausios žinios iš Lietuvos)

Šįmet Vilniaus universiteto studentus pasveikino jau naujas rektorius, Juozas Bulavas, teisių fakulteto profesorius. Keletą pastarųjų metų rektorius pareigose buvo prof. Jonas Bučas, ekonomistas, buvęs politinio skyriaus katedros vyr. asistentas nepriklausomybės laikais. Vilniaus universitetas yra perkrikštytas į V. Kapsuko vardo universitetą.

Agr. Petras Vasinauskas

tapo Žemės ūkio Akademijos prorektorium (rektorius J. Tororis). Akademija dabar veikia Kaune, buvusiose Žemės ūkio ministerijos patalpose, Kęstučio (dabar Gorkio) gatvėje, 15 nr.

Savinasi Balj Sruoga

Kol prof. Balys Sruoga, iš Stutthofio stovyklos patekęs į rusų rankas ir paskui gyvenęs Vilniuje, buvo gyvas, jo padėtis buvo gana neaiški, nes jis "nelabai žinojo", kaip pataikyti į reikiama toną. Tačiau jam mirus, ko-

son guidance) yra asmens, kurie yra gerai susipažinę su politiniu darbu ir valdžios organizacija.

George F. Kennan, buvęs JAV ambasadorius Maskvoje, seka tarptautinę padėtį — ypač, klausimus, liečiančius Rusiją ir komunizmą — ir savo išvadas patiekia Stevensonui. George F. Kennan... laikomas rimtu kandidatui atsakingoms pareigoms valdžioje tuo atveju, jeigu demokratams laimės rinkimus."

Atiduodami savo balsus ateinančiuose rinkimuose lietuviai balsuotojai neturėtų pamiršti čia išskeltų faktų.

K. V. J.

VISAM PASAULY

• Vakarų Vokietija deda visas pastangas, kad vėl galėtų išjudinti Vokietijos sujungimo klausimą. Bet politiniai stebėtojai teigia, kad Rusija taip užimta Sueso ir kitais savais reikalais, kad tos problemos sąmoningai nenori matyti.

• Egipto diktatoriaus Nassero pranešimu artimiausiu laiku Egiptas ir Sirija sueis į federalinę sąjungą.

• Japonijos ministeris pirmininkas, lydimas didelio patarėjų būrio, lankosi Maskvoje ir bando sureguliuoti Japonijos-Rusijos santykius.

• Vakarų Vokietijos žemės ūkio ministeris kelias savaites viešėjo JAV. Grįžęs į Vokietiją jis pareiškė, kad kelione esąs labai patenkintas ir patyręs daug tokių žinių, kurios galinčios pritaikyti ir Vokietijos žemės ūkyje.

• Austrijos valstybės vadai — prezidentas ir ministeris pirmininkas spalio mėn. 22 d. išvyksta oficialiam vizitui į Vokietiją. Tuo vizitu Austrijos ir Vokietijos santykius norima padaryti daug šiltesnius.

• Daugiau kaip 1500 miestų vadovų susirinko į tarptautinę konferenciją Frankfurte, Vokietijoje. Vien iš Prancūzijos dalyvauja 500 asmenų.

• Anglijoje koncertavusi JAV televizijos pianistą Liberace, muzikos kritikai išjuokė, pašaipiai sakdami, kad jis yra daugiau cirkininkas, negu rimtas muzikas.

• Tarptautinė foto ir kino paroda vyksta Koelno mieste, Vokietijoje. Išstatyta daug patobulintų aparatų, keliančių didelį tos srities specialistų dėmesį.

AR VESTUMĖT DAR KARTĄ SAVO ŽMONĄ?

N. B-NĖ

Viena tarptautinė draugija "Test", susidedanti iš daktarų, psichologų ir vedybinių patarėjų keturiolikos valstybių, pravedė vedusių vyrų apklausinėjimą — ar vestumėt dar kartą savo žmoną?

Buvo išsiųsta apie 110,000 anketų, ir štai kokie gauti rezultatai: 64% užklaustųjų atsakė — taip, 12% — galbūt ar nežinau ir tik 24% — ne. Tačiau ne visi pastarieji pareiškė, kad jie yra savo sutuoktuvėse nelaimingi.

Bet kas įdomiausia, kad vyrai tų kraštų, kur yra lengvesnė galimybė persiskirti, kaip JAV, labiausia linkę vesti antrą kartą savo žmoną. Ir atvirkščiai, vyrai tų kraštų, kur skyrybos labai sunkios ar visai negalimos, kaip Italijoje ir Ispanijoje, daugiausia davė neigiamų atsakymų.

Be to, tie vyrai, kurie linkę antrą kartą vesti savo žmoną, pasisakė kodėl jie taip padarytų. Pasirodė, iš tų atsakymų, kad žmona nebūtinai turi būti graži ar gera šeimininkė, bet, svarbiausia, ji turi būti geras vyro gyvenimo draugas. Dar paaiškėjo, kad laimingiausios sutuoktuvės tų asmenų, kurie buvo ilgesni laiką susižėdę. Ir atvirkščiai, daugiau nevykusių sutuoktūvių, kai labai su jomis buvo paskubėta.

Draugija dabar mananti, kad remiantis tais atsakymais galima tvirtinti, jog tos sutuoktuvės yra laimingos, kur žmonos galėtų teigiamai atsakyti į sekančius šešius klausimus, būtent:

1) Ar rimtai domiesi savo vyro darbu? — 2) Ar didžiuojiesi savo vyru taip, kaip tai darei prieš jungtves? — 3) Ar stengiesi pafikti savo vyrą taip, kaip tai darytum per pirmuosius šešius sutuoktūvių mėnesius? — 4) Ar prašai vyrą padėti išrinkti suknelę? — 5) Ar praleidi kartu su vyru nors dalį savo laisvalaikio? — 6) Ar esi visada geriausias draugas savo vyrui?

vių, nes nuo 100 ha naudmenų (t. y., ariamos žemės, pievų ir ganyklų) Gudijoje per 11 mėn. primelžiama 50.1 centneriai pieno, o Lietuvoj tik 45.4 rentneriai (šimtakilograminiai).

Šventosios uostas užneštas smėlio

Jau nuo seno žinoma, kad į Lietuvos krantus jūra sunėša daug smėlio ir dėl to Klaipėdos uostas turėdavo būti nuolat prižiūrimas, gilinamas.

Šventosios uostas, kiek jo buvo iškasta, per 15 metų tapo beveik visiškai užneštas smėlio ir stovi nenaudojamas. Tik dabar specialios ekspedicijos susirūpinę tyrinėti smėlį nešančias sroves ir rengiasi tirti, kaip su tomis smėlio srovėmis kovoti, žinoma, visų pirma dėl Klaipėdos, ne dėl Šventosios uosto. (Perkelta į 4 pusl.)

Tautinės Sąjungos rajoninio suvažiavimo dalyviai. Pirmoj eilėj iš kairės: Adv. Julius Smetona, Dr. S. Biežis, adv. A. Olis, J. J. Bachunas, inž. P. J. Žiūrys ir Dr. J. Bartkus. Antrojo eilėj: J. Balčiūnas-Svaistas, inž. E. Bartkus, Alf. Gilydis, V. Griškonis, AL. Siliūnas, inž. J. Gaižutis, P. Linkus, V. Orintas, I. Gireys ir T. Blinstrubas.

Viceprezidentui R. Nixonui lankantis Milwaukee, Wis. jį sveikina senatorius J. McCarthy.

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas. Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: in the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radio D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išėina Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Registruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kainą 10 centų.

Šia savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Maskvos tarnai Rytiniam Berlyne įkūrė tremtinių terorizavimo centrą — Už sugrįžimą tėvynėn, vėl paspartino savo leidžiamo laikraščio siuntinėjimą. Ir jau dabar savo darbą tiek "patobulino", kad nebesiuntinėja tos rusiškosios medžiagos, kuri anksčiau buvo perkruata Ivanų pamokslais, kad lietuviai grįžtų namo.

Kadangi anksčiau siuntinėtoji medžiaga lietuvių tarpe nedavė jokių vaisių, tai dabar jau pradeda mušti naujais argumentais. Ivanų vardai iš laikraščio prapuolė, daugiau atsirado projektų aprašymai, kaip Lietuvoje bus gera, kada tie projektai bus įgyvendinti, bandoma išpūsti sukomunistėjusių lietuvių iš Argentinos grįžimą į Lietuvą, kuri kaip jau laisvąjį pasaulį pasiekė žinios, labai brangiai mokėtų, kad tik galėtų atgal išvažiuoti. Bandoma įspausti ir vieną kitą rašinį, kuris tėvynės ilgesį kurstyti ir pro tą ilgesį rusų kankinamos tėvynės vargų nebesimatyti.

Bergždžios pastangos, kada lietuvių patriotą gundo grįžti rusas pavergėjas, kurio kruvinų drabužių apyskaitai surašyti reikėtų tūkstančių žmonių. Bergždžios pastangos įtikinėti, kad ten visi laisvai gyvena, kada nerasi nė vienos šeimos Vakaruose esančių lietuvių, kurių artimieji nebūtų Sibiro tremty ar kalėjimuose. O yra ir daug tokių, kurių nė vieno artimojo nėra likę tėvynėje.

Bergždžios pastangos įtikinėti, kad ten dabar visi sotūs ir gerai apsirengę, kai iš čia pasiūsti patys prasciausi rūbai ten yra didelė prabanga. Bergždžios pastangos rašyti, kad ten dabar labai gerai sutvarkytas gydymas, kada beveik kiekviena šeima prašo vaistų ir aprašo sergančiųjų baises padėti.

Bergždžios pastangos įtikinėti, kad ten dabar visi gerai uždirba, kai tuo tarpu net labai aukštų kvalifikacijų žmonės — gydytojai, pavertus jų uždarbį produktais, per mėnesį uždirba tik 40 svarų lašinių arba 30 svarų sviesto. Kam juokus daryti, kada čia kiekvienas gydytojas tokią normą uždirba beveik per vieną dieną. Palyginimas labai aiškus.

Iš tų visų projektų, apie kuriuos rusai tiek daug kalba, kol kas tik vienas iš jų tėra įgyvendinamas. Ir tas kiekvienam lietuviui labai nemalonus, būtent, miesteliuose ir miestuose pristatyta rusų pavergėjų paminklų, miestų gatvės pavadintos atėjusių vardu, iš lietuvių tyčiodamiesi prievarta sukurtus kolūkių ir senus lietuvių statytus fabrikus pavadino tokiais rusiškais vardais, kurie kiekvienam padoram lietuviui gėdą daro.

O visi kiti projektai, kuriais nori lietuvių sugundyti, tebėra popieriuje.

Teisingai rašytojas Ignas Šeinius sako, kad išeikit visi Ivanai iš mūsų brangios Lietuvos, palikite Lietuvai pačiai tvarkytis, ir tada nereikės nė vieno lietuvių raginti grįžti namo. Jie patys, ir

be jokių raginimų, suras kelius į savo žemę.

Mūsų skaitytojai pasigenda daugiau žinių iš gausesnių lietuvių kolonijų. Esą, dabar tenyškiai korespondentai pranešinėja tik tokias žinias: vakarietių rengimą, padėkų pareiškimą, na, dar vienu kitu atveju, žymesniais lietuviui pagerbimo rengimą. Gidokų žinių, kuriose atsispindėtų tenyškų lietuvių visas gyvenimas, beveik jokiame lietuviškame laikraštyje nėra.

Redakcija daugeliui savo bendradarbių išsiuntinėjo pranešimus, kad gyventų savo kolonijose aprašymus. Ir mes tikimės, kad jį tą mūsų prašymą bus atsiliepta. Bet taip pat prašom ir kitus mūsų bičiulius, kad nepraleistų jokio kiek naujesnio lietuvių kolonijos gyvenimo įvykio ir apie jį mums tuoj praneštų. Už tai iš anksto visiems talkininkams dėkojame.

ISĖJO IS SPAUDOS VINCO KRĖVĖS

rašų pirmoji knyga

Ją sudaro skaitytojų mėgstamieji dalykai ŠLAUDINĖJ PASTOGEJ, ŽENTAS ir RAGANIUS. Knyga turi 400 puslapių, įrišta kietais kolenkoro viršeliais.

Kaina \$5.50.

Gaunama:

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS LEIDYKLOJE
265 C Street
South Boston 27, Mass.,

knygynuose ir pas knygų platintojus.

V i s a s raštų komplektas, 6-7 tomų, už

\$25.00

t a m, kas juos užsisakys d a b a r ir atsiųs \$5.00 rankpinį. Jie įskaitomi už paskutinį tomą, o už pirmas penkias knygas reikės mokėti tik po \$4.00.

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS, spalvotas, su visomis upėmis, ežerais, kalnais, miestais ir miesteliais — puiki priemonė tėvynės pažinimo mokslui.

Sieninis, suvyniojamas \$4.50. Sulankstomas, knygelės formos \$3.50. Ar mokiniai juo aprūpinti?

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA — Leidykla dar turi keletą pilnų komplektų, I-VIII tomų. Užsakymai priimami.

Lietuvių Enciklopedijos Administracija (43)

MARGUTIS

vra pat seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išėina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

MARGUTIO metinė prenumerata \$3.00.

Margučio adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill.

KAS ir KUR

• Ant. Olio iniciatyva rugsėjo 28 d. Margutyje, Chicagoje, įvyks lietuvių veikėjų susirinkimas sudarytas Lietuvių respublikonų komitetas ir spaudos komisija. Į aktyvią veiklą įsirašė apie 30 žmonių. Jų tarpe didelė dalis naujųjų ateivių. Sąrašą numatoma pildyti, sudarant galimybę įsirašyti ir tiems, kurie nedalyvavo susirinkime.

• Adv. ir teisėjui J. Uvickui, gyvenančiam Detroite, suėjo 70 metų amžiaus skuaktis. Adv. J. Uvickas yra išvargęs platų tautinio darbo barą ir nusipelnęs didelės pagarbos. Lietuvos Nepriklausomybės metais jis yra už nuopelnus apdovanotas Gedinimo ordinu. Detroitiečiai jo garbei surengė paminėjimą, kuriame plačiau išryškino jo didelius nuopelnus dirbant tarp lietuvių ir amerikiečių.

• Tautinio Akademinio Sambūrio Chicago skyrius tradicinę metinę šventę ruošia lapkričio 10 d. Lietuvių Auditorijoje. Pirm. K. Kasakaitis, talkinamas kitų valdybos narių, rūpinasi, kad ir šiais metais šventė būtų įdomi ir saviesiems ir svečiams.

• Dail. J. Bakis, gyvenęs Toronte, studijų gilinimo reikalais, išvyko į Paryžių.

• M. Laupinaitis iš Brazilijos praneša, kad jo adresas pasikeitė ir dabar pasiekiamas: Av. Gasper Libero 134, 1 anlar Sala 120e 121 São Paulo, Brasil. Drauge atsiuntė dienraščio Ultima Hora pirmojo puslapio iškarpa, kur pranešta apie įvykdytą pasikėsinimą prieš jo įstaigą.

• Lapkričio mėn. 10-11 dienomis įvyks Atlanto pakraščio vyr. skaučių, vadovų ir sk. vyčių suvažiavimas New Britain, Conn. Suvažiavimo pradžia šeštadienį, 2 val. po pietų Sv. Andrejaus parapijos salėje, kampas Stanley ir Church gatvių. Visi suvažiavimai.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso Prospect 5-1717

Rezidencijos Republic 7-7868

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3148 West 63 St.

VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.

Trečiadi. ir sekmadi. ofisas uždarytas.

Šeštadi. tik nuo 1-3 val. popiet.

Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Tel. ofis'o Everglade 4-7376

Tel. buto Graceand 2-9203

Dr. Juozas Bartkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Norvest Medical Center

2336 West Chicago Ave

Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmadi.,

antradi., ketvirtadi., penktadi.,

Tik susitarus trečiadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

mo dalyviai registruojasi prisiųsdam 1 dol. registracijos mokesčio iki spalio 20 dienos; sesės — pas M. Plečkaitę, broliai — pas Vl. Plečkaitį sekančiu adresu: 439 Stanley St., New Britain, Conn.

• Ina Stašaitytė, gyvenanti Kaune, ieško savo dėdės Kosto Stašaičio, anksčiau gyvenusio 855 Clifford Ave., Rochester, N. Y. Inos Stašaitytės adresas yra Dirvoje.

DETROIT

KULTūros KLUBO PRANEŠIMAS

Spalio mėn. 14 d. 4 val. po pietų, Traptautinio Instituto patalpose — 111 Kirby Ave., įvyks visuotinis ir labai svarbus Kultūros Klubas susirinkimas. Pradžioje Vladas Mingėla skaitys paskaitą apie kunigo Antano Miluko gyvenimą ir jo nuopelnus lietuvių tautai. Įėjimas laisvas ir rinkliavų nebus. Kultūros Klubas visus svečius pavaišins tradicine kavute.

Po paskaitos įvyks K. Klubas susirinkimas ir pasitarimas ruošinėti parodos rengimo reikalus. Kaip žinoma, Detroito Liet. Kult. Klubas kas metai su lietuviškais eksponatais Traptautinėje Mūgėje, kurią kiekvienais metais aplanko dešimtys tūkstančių žmonių. Kuo nors pagelbėję parodos rengėjams pasitarnauti ne patys sau, bet mūsų tautai.

Kultūros Klubas Valdyba

BOSTON

STUDENTŲ ISVYKA

Rugsėjo 29-30 d. Bostono studentai turėjo surengę išvyką į rudėjančią Cape Cod vasarvietę, kurioje dalyvavo kai kas ir iš Worcesterio bei New Yorko. Buvo paspirtuota, pasilinksminama, o šeštadienio vakare Vytautas Kavolis improvizavo pašnekesį apie "Gyvąją ir archyvinę lietuviybę". Tema pasirodė susirinkusiems tokia aktuali, kad per valandą diskusijų nebuvo galima nė užbaigti. Diskusijas pravedė ir, kam reikėjo, vadavo Algis Banevičius.

WATERBURY

KAUKIŲ BALIUS

Lapkričio mėn. 24 d., šeštadienį, puikioje Sv. Juozapo parapijos salėje Waterburio skautai ruošia savo tradicinį kaukių balių. Pereitais metais balius praėjo didelių pasisekimų. Dalyvavo daug jaunimo ir gražių kaukių

Prenumerata:

J. Tumo-Vaižganto RINKTINIŲ RASTŲ 7 tomų įristi \$21.00,

perkant atskirais tomiais kainuos brangiau, o be to užsisakydami iš anksto palengvinsite leideiui nustatyti piek spausdinti egz., nes žinoma puikiai kaip sunki šiuo laiku lietuviškos knygos būklė. Už prenumeratą pinigų sumokėsite kai knygas gausite.

Lietuviškos plokštelės Kijon P. Kausko, Kutkauskio, Šabariauskio ir kt. dainuotos.

Be to, didelis pasirinkimas: sveikatos LAIKRODŽIŲ, FOTO, RADIO aparatų, RAŠOMŲ, SIUVAMŲ mašinų, VAIKAMS VEŽIMĖLIŲ dvigubų sportinių ir nesportinių.

Kas užsisakys iš šio sąrašo prekių nemažiau 10 dol. gaus gražią lietuvišką dovanėlę.

Prekes siunčiame į visas pasaulio šalis, reikalaukite smulkesnių informacijų.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

iš visos Naujosios Anglijos. Šiais metais taip pat tikimasi sulaukti daug svečių.

Gražiausioms kaukėms paskirtos 3 dovanos.

HARTFORD

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS

Hartfordo skautų-čių Tėvų Komitetas, Am. Lietuvių Piliečių Klubas didžiojoje salėje (Lawrence St.) rengia Naujųjų Metų sutikimą. Tikimasi, kad kaip ir kiekvienais metais, suvažiuos daug skaučių-čių, studentų, tėvelių ir skautų rėmėjų. Visiems iš toliau atvykusiems bus parūpinotos nakvynės.

Pakvietimais galima bus apsirūpinti ir daugiau informacijų gauti lapkričio mėn. 10-11 dd. New Britain, Conn. įvykstančiame skautų vyčių ir vyr. skaučių suvažiavime. J. B.

LITUANISTIKOS DALYKAI LOYOLOS UNIVERSITETE

(IS PROFESORIŲ DRAUGIJOS VEIKLOS)

Rugsėjo mėn. 30 d. Lietuvių Profesorių Draugijos Valdybos posėdyje pirmininkas prof. Krikščiūnas painformavo apie rengiamą spalio 7 d. Vilniaus Universiteto 375 metų minėjimo tvarką ir programą, kuri buvo minėjimo komiteto nustatyta.

Valdyba, be bėgamųjų reikalų svarstė dar įsteigtą prie Lituanistikos Instituto lituanistikos aukštųjų kursų klausimą. Pernaitie kursai turėjo apie 20 klausytojų, kurie lankė paskaitas gan nereguliariai. Siemet numatoma tęsti kursų veiklą, jei atsirastų bent 20 klausytojų. Tačiau pasiūlyta dar geresnė išeitis. Susidaro galimybė įsteigti Lituanistikos katedrą prie Loyolos Universiteto. Statoma sąlyga, kad lektorius būtų profesorius arba bent turėtų daktaro laipsnį. Taip pat, kad susidarytų bent 30 klausytojų.

Yra vilties, kad tiek atsirastų bent 20 klausytojų. Studentai bus daugiau sudominti, kadangi jiems bus užskaitomi

NEPAGAILĖKITE POROS MINUČIŲ

perskaitykite šį pranešimą — tik ką atspaudintos knygos:

P. Galaunės LIETUVIŲ LIAUDIES MENAS 400 paveikslų \$8.50.

Dr. V. Sruogienės LIETUVOS ISTORIJA 968 pusl. 4 žemėlapių \$12.00.

S. Raštikio KOVOSE DĖL LIETUVOS 704 pusl. \$7.00.

A. Bironto VARDAN TEISYBES 32 pusl. \$1.00.

N. Butkienės DVYNUKĖS vaikams apysakos 34 pusl. \$1.00.

Truputį anksčiau atspausdintos:

A. Merkelis Juozas Tumas VAIŽGANTAS (jo monografija) 398 pusl. 43 paveikslai \$6.00.

V. Mikolaitis Putinas ALTORIŲ SEŠĖLY romanai 3 dalis, 632 pusl. \$6.00.

V. Varnienės DIDŽIOJI VIRĖJA 792 pusl. \$ 6.00.

J. Georg MOTERYSTĖ ir naturalus gimimų reguliavimas, išeitis iš moterystės sunkenybių 224 pusl. \$3.00.

Prenumerata:

J. Tumo-Vaižganto RINKTINIŲ RASTŲ 7 tomų įristi \$21.00,

perkant atskirais tomiais kainuos brangiau, o be to užsisakydami iš anksto palengvinsite leideiui nustatyti piek spausdinti egz., nes žinoma puikiai kaip sunki šiuo laiku lietuviškos knygos būklė. Už prenumeratą pinigų sumokėsite kai knygas gausite.

Lietuviškos plokštelės Kijon P. Kausko, Kutkauskio, Šabariauskio ir kt. dainuotos.

Be to, didelis pasirinkimas: sveikatos LAIKRODŽIŲ, FOTO, RADIO aparatų, RAŠOMŲ, SIUVAMŲ mašinų, VAIKAMS VEŽIMĖLIŲ dvigubų sportinių ir nesportinių.

Kas užsisakys iš šio sąrašo prekių nemažiau 10 dol. gaus gražią lietuvišką dovanėlę.

Prekes siunčiame į visas pasaulio šalis, reikalaukite smulkesnių informacijų.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-

Mūsų laivas tikrai būtų nuskendęs, jei būtume galėję juos paimti...

Švedų jūreiviai pasakoja apie Rygą

I
Daugiau kaip du mėnesiai praejo nuo švedų naikintuvo "Upland" oficialaus vizito Rygoje ir švedų spauda jau yra paskleidusi daug įdomių pasakojimų apie tą apsilankymą. Tačiau vis dar yra būdingų smulkmenų, kurios ir mums, lietuviams, įdomios, turint galvoje, kad Ryga gyvena labai panašiose sąlygose, kaip ir Vilnius, Kaunas, Klaipėda bei visa Lietuva. Čia atpasakojami dviejų paskirų jūreivių įspūdžiai, kurių žymiai dalis nebuvo patekusi į pirmuosius spaudos pranešimus apie tą apsilankymą.

* *
— Pasiekę Rygą rugiūčio 3 d. apie 9 val. iš ryto vietos laiku, prisitvirtinome prie buojos Dauguvos upėje. Buvo numatyta, kad prisitvirtinsime prie krantinės, bet paskutiniu momentu rusai pakeitė savo nusistatymą ir pritvirtino mus toliau, turbūt, kad apsaugotų mus nuo per daug artimo kontakto su minia.

— Ant tiltų buvo ištiesti plakatai su švediskais sveikinimo įrašais. Didžiulė minia susirinko krantinėje ir prie upės, beveik tiek pat žmonių, kaip Stockholme, kai lankėsi karalienė Elžbieta. Pirmą dieną gavome leidimą išeiti į krantą nuo 1 val. p. p. ligi 1 val. nakties.

— Vos tik išėjome į krantą, mus apsupo 100 ar net 200 žmonių. (Tik tuos du jūreivius). Jie žiūrėjo į mus lyg mes būtumėm filmų žvaigždės, ir atrodė, kad žmonės nei kiek nesivaržo. Jie tuoju bandė mus kalbinti volkšais ar angliškai. Mes greit supratom, kad tomis kalbomis kalbėjusieji buvo latviai, nes tik retas rusas moka kokią svetimą kalbą. Kaikurie kalbėjo net ir švediskai, bet tai buvo daugiausia senesni žmonės, apie 60 ar daugiau metų, gal švedų kilmės, ar gyvenę švedijoje arba švedų apgyventose Baltijos salose. Vos tik prasidėjo pasikalbėjimas, minia ėmė didėti ir spausdinti aplink mus, kad girdėtų kiekvieną žodį.

— Kiek galėjome spręsti, mūsų nesekė jokia slapta policija. Vistiek tai būtų buvę jiems sunku, mes mūsų (jūreivių) buvo daug ir mes pabirome po miestą, kur vietos gyventojai apipylė mus vaišėmis ir maloniais kalbinimais. Kasdien buvo ekskursijos, bet neprivalomos. Kaikurie plaukė laivu išilgai upės, kiti važio autobusu miesto apžiūrėti. Turiu prisipažinti, kad, nors už ekskursijas ir nereikėjo mokėti, gal tik pusė įgulos jose dalyvavo, o kiti bevelio pamatyti miestą savais keliais.

— Mums niekad neteko būti vieniems. Kur tik mes pasirodydavom — autobuse, aikštėj, ar gatvėj — tuoju aplink mus susirinkdavo dideli būriai. Ir vis daug klausinėjo. Žinoma, pirmi klausimai buvo labai mandagūs, tik pradėti kalbai. Paprastai klausė, kaip patinka Ryga, ir mes buvom visada mandagūs, kaip tik galėdami, ir atsakydavom, kad patinka. Jeigu klausdavo, ar Stockholmas gražesnis už Rygą, bandėme sakyti, kad taip pat gražus. Bet tada prasiždavo tikrieji klausimai. Latviai klausinėjo apie gyvenimą švedijoje. Rusai paprastai klausė mūsų įspūdžių apie Rygą ir latvius.

Laikysenos skirtumas tarp rusų ir latvių, žinoma, buvo ryškus. Bet klausimai vistiek liejosi, latviai norėjo išgirsti, kiek žmonės švedijoje uždirba, ar lengva gauti darbo, kokios drabužių, batų, marškinių, mėsos, duonos, sviesto, cukraus, automobilių, dviračių ir kitų dalykų kainos. Žodžiu, jie norėjo išgirsti viską apie mūsų kasdieninį gyvenimą.

Klausinėjo, kiek žmonių pas mus gyvena vienam bute, kiek

žmonių gyvena vienam kambary, kiek mokam nuomos ir t.t. Kai pasakėm, kiek uždirbam, buvo nustebinti ir nusivylę, kad labai mažai. Bet kai paaiškinom, kokia yra kronos perkamoji galia, nurodydami kainų pavyzdžius, tada staiga įspūdis susidarydavo labai didelis. Mes buvom nustebinti sužinoję, kad vyriškos eilutės kaina Rygoje atitinka maždaug dviejų mėnesių atlyginimą. Už apnešiotą eilutę jie turi mokėti 1,100 rublių.

— Man atrodė, kad rusai turėjo daug šnipų tarp jų žmonių. Pirmą dieną sėdėjau parke ant suolo ir prie manęs prisijungė pora vyresnio amžiaus žmonių, kalbančių švediskai. Netrukus prisitartino dar vienas vyras ir atrodė uoliai beklausęs mūsų pasikalbėjimo. Bematant mano bendrakalbiai pasijuto nepatogiai, nutraukė pasikalbėjimą ir pasišalinę neatsisveikindami. Vėliau buvo ir daugiau panašių atsitikimų ir mums pasidarė tikrai gailla latvių, o rusams kilo neapykanta. Vėliau buvo net muštynių su rusais.

— Kitame parke man teko praleisti keturias valandas — įsivaizduokit: keturias valandas! — ir informuoti dvi moteris apie kasdieninį gyvenimą švedijoje. Jos klausinėjo, ar mes galim keliauti, kiek norim ir kur norim. Atsakiau, kad galim, ir papasakojau kaikiurių kelionių kainas, viešbučių, restoranų kainas, ir jos negalėjo atsistebėti tuo, ką pasakojau.

— Turiu pasakyti, kad ne tik latvės, bet ir rusės merginos, su kuriomis mums teko susitikti, buvo smalsesnės už vyrus ir visai nespėjo savo stebėjimosi tuo, ką pasakojau apie švediją. Vyrų, ypač rusų, visada buvo daug santūresni pasikalbėjimuose.

— Merginų ir apskritai latvių vaišingumo dėka mums teko matyti keletą jų butų. Keturių ar penkių šeimos naudojasi viena virtuve. Šeima paprastai turi tik vieną kambarį. Namai pilki ir nušiuurę, visiems reikia remonto. Viduje butai švarūs ir gerai prižiūrimi. Bet juose nėra tų patogumų, kaip švedijoje, tai yra šaldytuvų, vonių (net didesniuose

butuose), telefonų, elektrinių virtuvinių, centralinio šildymo ir t.t.

— Vienoj šeimoj mums pasakojo, kad per vietos spaudą ir kitomis priemonėmis ryšiai būvę iš anksto pamokyti, kaip elgtis su švedų jūreiviais. Jiems buvo liepta būti mandagiems, draugiškiems ir paslaugiems. Taip pat įsakta tylėti apie vistiką, kas liečia karinius reikalus, ir tik teigiamai kalbėti apie Sovietų Sąjungą ir Latviją, taip pat buvę raginami girti vietos gyvenimo sąlygas. Tačiau žmonės mus klausinėjo ir apie politiką, pavyzdžiui, apie švedijos santykius su Jungtinėmis Valstybėmis ir Anglija. Kaikurie iš jų atrodė nežiną, kad mes neutralūs ir nedalyvaujame Atlanto Sąjungoje.

Ir mūsų karininkai mums buvo įsakę nekalbėti apie karinius dalykus ir politiką. Bet mums atrodė, kad mums esant su draugais latviais nieko nekenks juos painformavus apie mūsų krašto politinę ir socialinę padėtį. Mes papasakojom jiems, kad turim kelias politines partijas, galim rinkti ką norim, kad turim opozicijos partijų, kad profesinės sąjungos gali skelbti streikus ir t.t.

Latviai sakė, jie žiną, kad gyveną vargę ir prispaudoje, bet jie nežiną, kad kitur tikrai naudojamosi tokiomis laisvėmis. Jie domėjosi, kaip jų tautiečiai egzistuoja švedijoje, kiek jų yra, ar yra latvių mūsų laive. Atsakėm, kad mūsų laive latvių nėra, bet kad latviai švedijoje gali gauti darbą, kaip ir kiekvienas kitas, kad nėra jokios diskriminacijos, kad kaikurie yra net gana turtingi.

Ši žinia, atrodė, jiems patiko. Jie kalbėjo, kaip norėtų išvykti drauge su mumis ir palikti tą komunistinę Latviją. Turbūt mūsų laivas būtų nuskendęs, jei mes būtumėm galėję paimti su savim visus tuos, kurie norėjo plaukti su mumis. Viso švedijos laivyno neužtektų pergabenti į švediją norinčius ištrukti iš Latvijos...

(Bus daugiau)

DR. J. JUODIKIO RYŠTAS

PASIEKĖ CPA LAIPSNI

Tremtinių stovyklose nuolat kalė mums į galvą, kad emigruojant į kurį kraštą, reikia pasiruošti tik fiziniam darbui. Ne tik UNROS, IRO, okupacinės administracijos pareigūnai, darbo jėgos nepatrauklias darbo sritis medžiotojai, bet ir mūsų pačių infomatoriai skatino pamiršti diplomus ir profesijas ir mokytis mūrininko arba batsiuvio amato. Gal tik medikams buvo teikiama šokių tokių vilčių įsijungti į savo profesiją svetur.

Praktika betgi parodė, kad ana informacija buvo arba są-

moningai tendencinga arba, geresniu atveju, nekompetentinga. Dažnam, norinčiam prasimušti savoje arba artimoje profesijoje emigracijoje, šis "atradimas" kainavo porą papildomų metų vingiuoto kelio.

Pasiryžėliai patys sugeba susirasti kelią į tikslą. Vienas tokių — ekonomistas Dr. Jonas Juodikis. Po kruopštaus pasiruošimo, jis 1956 m. gegužės mėn. išlaikė valstybinius Illinois valstybės buhalterio-revizoriaus egzaminus, įsigydamas praktinės atskaitomybės ir sąskaitųbos aukščiausią laipsnį, kuris šiame krašte sutrumpintai žymimas CPA (Certified Public Accountant).

Šis titulas suteikia teisę jį turinčiam asmeniui verstis savarankiška praktika, revizuoti įmones, atskiroms branzoms pritaikyti atskaitomybės sistemas, ruošti pelno apyskaitas ir balansus ir juos tvirtinti savo parašu. CPA parašu patvirtintų finansinių dokumentų nekvėstiuoja nei administracinės nei teisminės įstaigos.

Kelias į CPA laipsnį JAV-se sunkus. Paprastai tik apie 20% laikinųjų išlaiko egzaminus. O laikyti tuos egzaminus gali tik pasirodę ir reikiamas, įstatymo nustatytas, kvalifikacijas turį kandidatai.

Dr. J. Juodikis yra bene pirmas lietuvis tremtinys, prasiškęs pro tankų CPA egzaminų koštuvą. Lietuvoje J. Juodikis 1933 m. baigė Vytauto Didžiojo U-to Teisių Fakulteto Ekonomikos skyrių. Innsbruko u-te, Austrijoje, 1946 m. gavo ekonomikos mokslų daktaro laipsnį, parašęs disertaciją "Teoriniai mokesčių pagrindai ir praktiškas jų įvykdymas Lietuvos tiesioginių mokesčių sistemoje". JAV-se, atvykęs į šį kraštą 1949 m., Northwestern U-te ir kt. aukštoje Chicagos mokyklose klausė buhalterijos, revizijos, prekybinės teisės ir mokesčių kursą.

Nesvetimas Dr. Juodikiui ir visuomeninis darbas. Kaune jis buvo Neo Lithuanijos korp. ūkio tarybos pirmininkas ir Kūno Kultūros Rūmų teniso vadovas.

Innsbruke — Lietuvos Raudonojo Kryžiaus pirmininkas. Chicagoje aktyviai įsijungęs į Lietuvos Tautinio Akademino Sambūrio veiklą.

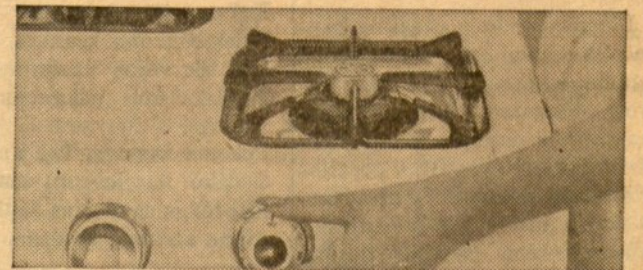
Nemaža jo straipsnių ekonominiams ir mokesčių klausimais yra išspausdinta Vaire, Lietuvos Ūkyje, Lietuvos Aide ir kt. Bendradarbiauja Lietuvių Enciklopedijoje.

Dr. Juodikio ryštas yra gera paskata kitiems, savo pasiruošimą ir gabumus konservavusiems skerdyklose arba priėmimams prie šluotos.

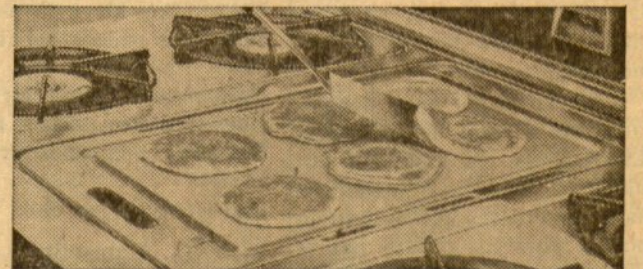
Dr. Juodikiui, atsistojusiam ant tvirtesnio ir JAV-se labai vertinamo pagrindo, linkime sėkmės profesiniame ir tautiniame darbe.

J. Paplėnas

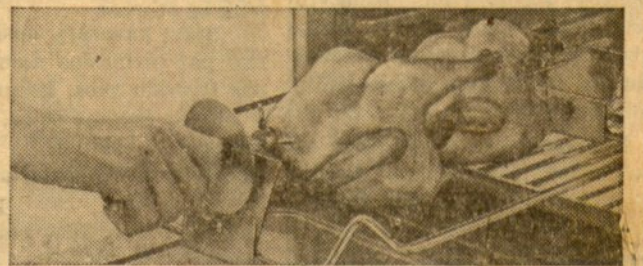
Paziūrėkit kiek yra nauja MATCHLESS GASO PLYTOSE!

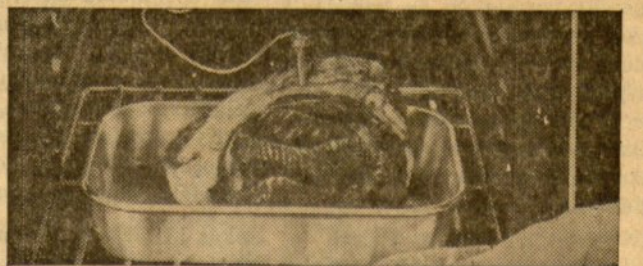
NAUJAS GASO TOP-BURNER SU PROTU! Nustatykite — ir viskas! Šis naujas top burner padidina ar sumažina ugnį automatiškai ir duoda virimo temperatūrą tokią, kokios jūs norit. Padaro kiekvieną puodą jūsų virtuvėje automatiku. Tikrai modernus GASO virimas duoda jums lygią temperatūrą.

PLOKSTELĖ VIDURYJE JŲSŲ MATCHLESS GASO PĖCIAUS! Puikios dešrelės, kotletai, sumuštiniai, blynai, viskas greitai galima su patogiu plokšte, kurie užsidedžia ir duoda jums ekstra vietos kai yra nenaudojama.

SUKTUKAS VIDUJĖ PLYTOS, kur yra patogus greitai kepinimui! Įdėkite storą viščiuką ar užmaukit ant sukančios vėlos ir leiskite švariai mėlynai gaso liepsnai iškepti mėsą!

ĮSTATYTAS TERMOMETRAS parodo jums greitai, kada mėsa yra iškepusi kaip jums patinka. Jūs tikrai nustatyt kontrolę, ir automatiškai, lengvai įkaitoma rodyklė jūsų plytoje parodo jums, kada mėsa ar paukštis yra iškepus.

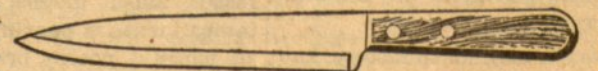
1956 Matchless Gaso Plyta yra automatiška nuo viršaus iki apačios! Švari, šalta, greita, geriausiai nustatoma — šiluma, greitas išjungimas! Ekonomiška, irgi — ketvirtadalis kainos negu kitoks virimo metodas!

Jūs galite turėti Matchless GASO Plytą BE JOKIO ĮMOKEJIMO... 36 MĖNESIAI ĮSISIMOKĖJIMUI ir mokėkite su savo gaso sąskaita.

Pasirinkite iš šių garsių gamintojų:

Caloric • Detroit Jewel-Welbilt • Dixie-Armaid • Kenmore Hardwick-AMC • Magic Chef • R.C.A. Estate Sunray-Grand • Roper • Tappan • Universal

FRENCH CHEF'S KNIFE

a \$2.00 value now only 79¢ at your local gas range dealer's

- GENUINE PAKKAWOOD HANDLE
- ROBINSON HOLLOW GROUND BLADE
- STURDY CONSTRUCTION

THE EAST OHIO GAS COMPANY

Rašomosios mašinėlės visų geriausių firmų, o jų tarpe garsiosios SMITH-CORONA, bet kurios kalbos raidynais, — išlietuviškas raidynas greta pilno ir nepakeisto amerikoniško. Kainos nuo \$67.50 ir augėčiau. šimokėtinai. Naujausi modeliai. V. BARTKUS. Adr.: 1031 Ansel Rd., Cleveland 3, Ohio. Telef.: UT 1-4014.

GREETINGS and BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

FRANCES P. BOLTON

CONGRESSMAN

22nd District

Mūsų 10-ji metai — Tūkstančiai patenkintų klientų
EXPRESS GIFT-PARCELS

Greičiausias patarnavimas į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus kraštus. Garantuojame, kad visi siuntiniai išsiunčiami laike 4 dienu. Įrodymas: Mes jums prisiunčiame pašto anspauduotą kvitą. Vaistus siunčiamus oro paštu pristato laike 8 dienu. Visi siuntiniai garantuoti ir apdrausti. Muitai apmokami čia. Taip pat dovanų siuntiniai be muitų į Vakarų ir Rytų Vokietiją, Lenkiją, Vengriją, Jugoslaviją. Žemais muitais siuntiniai į Čekoslovakiją. Reikalaukite mūsų kainoraščio.

Atdara kasdien nuo 9-6 val. Šeštadieniais 10-2.
GRAMERCY SHIPPING CO. 777 Lexington Ave., New York 21, N. Y.
Tarp 60 ir 61 gatvių. Tel. TE 8-5462-5463

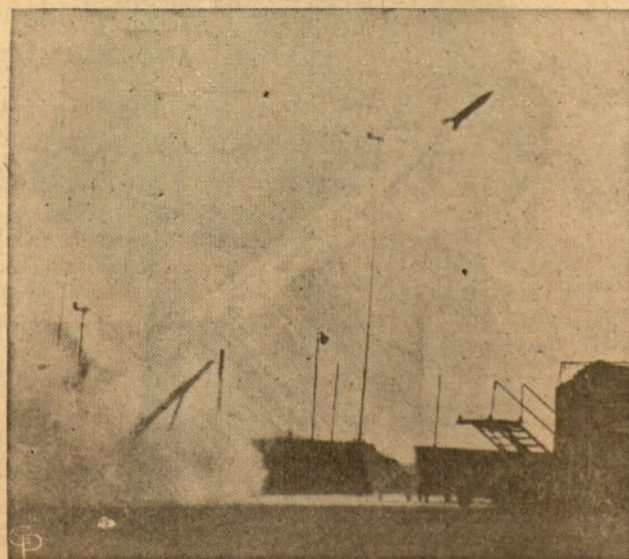
GREETINGS and BEST WISHES
To the Lithuanian People

WILLIAM SAXBE

CANDIDATE FOR

ATTORNEY GENERAL

Republican Ticket Election November 6, 1957

Specialiu keltuvu keliami naujausia Redstone raketa, 70 pėdų ilgio. Ji paleista į taikinį negali būti numušta. Taikinį pasiekia už 200-300 mylių nuotolio.

Tebūnie tarytum pasakoj

APIE PIRMAJĄ LIŪNĖS SUTEMOS POEZIJĄ

Šių metų pradžioje ant netaip turtingų mūsų spaudos platintųjų stalų pasirodė kukli ir nedidelė, niekur nereklamuota, niekur "negarsinta", pirmoji Liūnės Sutemos poezijos knyga — **Tebūnie Tarytum Pasakoj**.

Liūnės Sutemos literatūrinis debiutas, atkreipęs kelių mūsų recenzentų dėmesį, šias eilutes rašančiam iš tikrųjų atrodo vertas platesnio paminėjimo ir, tikriausiai, gausesnės poezijos skaitytojo.

Liūnės Sutemos poezijos knyga (čia sąmoningai nevartojame įprasto "eilėraščių rinkinio" termino, manydami, kad eilėraščių rinkinys ir poezijos knyga nėra visiškai identiški vardai poezijos leidiniams apibūdinti) atstovauja ne tik autorei, bet ir naujosios mūsų moterų poezijos posūkiui, aplenkiantį tą kelią, kuriuo tvirtai žengė mūsų vyresnės bei vyriausios kartos poetės Gražina Tulauskaitė ir Juozė Augustaitytė Vaičiūnienė. (Salomėja Nėris, mūsų išmanymu, su savo kartos poetėmis sietina tik generacine prasme).

Todėl, tikrai, per daug nusiakalsiu nei autorei, nei liakraščio skaitytojams, jei mėginsiu nusakyti tai, kas, man regis, yra būdinga vyresnės kartos lietuvių moterų poezijai, o taip pat ir tai, kas atrodo charakteringa kūrybai jaunesnių mūsų poetių, kurių ryškiausiomis atstovėmis, neminint vienos kitos poeziją rašančios pasirodymų, išmėtytu periodikoje, tenka laikyti **Metigijų ir Tebūnie Tarytum Pasakoj** autorės — Birutės Pūkelevičiūtės ir Liūnės Sutemos.

Kiekvieną kartą, susidūrus su poetėmis, išaugusiomis Nepriklausomo Lietuvos žemėje, kažką savaime jų poezijai aptarti pasisiūlo "atsargios" poezijos epitetą. Atsargi mums atrodo ne tik mažiau savaimingų poetių lyrika tremtyje (apie tremties moterų poeziją čia ir bus daugiau kalbama), bet ir ryškiųjų mūsų moterų poezijos atstovių, nepaprastai besirūpinančių net ir banaliausios eilutės tikslu, Dunojaus valsa primenančių, skambesiu ir tobulai atsiliepiančių rimu.

Nenorėdami nieko įžeisti, o taipogi ir užginčyti, jog tobula eilėdara nėra jokia kliūtis gerai poezijai kurti, turime ne be liūdesio konstatuoti, kad mūsų poezija tremtyje bendran lietuvių poezijos kraitin neįsėję ypatingų naujovių nei tematinė, nei grynai formalinė prasme. Tosios poezijos tematika pasirodė esanti labai siaura: apsiribojanti prastose tėviškės ilgesiu, egotistinio pasaulio ne labai giliu atskleidimu, žuvusios jaunystės ir meilės prisiminimu, ir dažnai gana paviršutiniškai demontruojamu motiniškumu. (Kalbėdami apie naują tematiką, mes nekalbame tik pirmine žodžio reikšme, bet jungiam jai, jeigu taip galima pasakyti, ir tematinę variaciją).

Naujesnioji mūsų moterų, kaip Liūnės Sutemos poezija, dalinai atsisakiusi formalistinių poezijos atributų, savo vairą pasukusi kita kryptimi, mūsų nuomone, yra pasiekusi daug teigiamų rezultatų. Be abejonės, ir šioji poezija turi savo silpnybių, tačiau ji atsinešė kažką naujo, kažką neįmityuojamo ir neimituojančio.

Liūnės Sutemos žodis nėra, kaip anksčiau išėjusių Audronės arba Nasvytytės, vyresnių poetių: Gražinos Tulauskaitės, Juozės Augustaitytės Vaičiūnienės ir Kotrynos Grigaitytės kūrybų tolimesnis ar artimesnis aidas, bet tiksliai jai priklausanči dominija, nepanaši į kitų net ir tada, kai poetė kalba visai tremties poezijai būdinga tema.

Ilustracijai prisiminkime po keletą posmų sugrįžimo motyvais iš minėtų poetių rinkinių:

I Rytus ir Vakarus
kančios mūs tiesias kelias.

A. AUDRIUS

Vartus palikom atdarus
į tėviškę žalią.

Visur palieka pėdsakai
mūsų kojų kruvinų,
tai jais ir vėl sugrįšime
po daugelio dienų.

(K. Grigaitytė,
Paslaptis, 61 psl.)

Kai sugrįšim į tėvynę
Palei Nemuno krantus,
Gal tik vėjas nusimins
Pasitiks mus nekantrus.

Pelėnus žarstys, lyg aukso
Godžiai jis įšėskotų ten...
Kai tėvus savuosius šauksim,
Aidas atsimų karstan.

(G. Tulauskaitė,
Po Smetimu Dangum, 18 psl.)

Rymodamas lange liūdėsi,
O rožių spygliai širdį žeis...
Vėl tėviškės klevų pavėsin
Išėisi tais pačiais keliais.

Nors vėjas iš kalnų ištrūkęs,
Nors skraido paukščiai alkani...
Bet širdyje tau džiaugsmas
ūkia,

Kad į tėvynę jau eini.

(J. Augustaitytė,
Skeveldros, 29 psl.)

Ta pačia sugrįžimo tema Liūnės Sutemos **Tebūnie Tarytum Pasakoj** šitaip kalba beržams:

Jei grįšiu pavasarį, nusikalsiu
nuo pat pirmosios dienos, —
nes išgersiu juos, išsiursiu,
ir likusią drėgmę sulos,
prie pat jų šerdies
išdžiovinsiu suskirusiais
pirštais,
kad tik nebereikėtų palik jų
daugiau
vienų, kaip dabar, svetimiams.
44 psl.)

Gal dar labiau savito Liūnės Sutemos tematinio sprendimo pavyzdys galėtų būti eilėrašties **Daina**. Kada kitos mūsų poetės, motiniškai dainuodamos, dažnai neišvengia trafareto ir sentimentumo, Liūnė Sutema nepaskesta perdėto jautrumo tvane:

Sukas užmirštas vėjo malūnas,
mano vaiko sapnuos —
(dar palauksiu, nežadinsiu jo),
kai pavasario vėjai nurimus,
keturi išdžiūvę sprantai
sužaliuos
ir išlinks, lyg gluosnio šakos
virš sudilusio girnų akmens,
prie pat saulės mažas paukštis
neišlaikęs džiaugsmo ilgiau,
suskardens
ir kris į plačią suartus laukus —
(Tuomet mano vaikas patsai
pabus...)
(**Tebūnie Tarytum Pasakoj**,
41 psl.)

Jau iš čia pacituotų pavyzdžių aiškiai regime, kad nuosaikus, neperdėto jautrumo žodis, niekada nebuvęs charakteringas vyresnei mūsų moterų poezijai, tampa vienas iš pagrindinių mūsų naujųjų poetių bruožų. Tas bruožas mūsų akyse yra didelis Liūnės Sutemos laimėjimas.

Prisiminė ankstyvesnę mūsų poetių lyriką (į lyriką nebegalime suvesti nei Liūnės Sutemos, nei Birutės Pūkelevičiūtės poetinės kūrybos), norime pastebėti, kad naujoji moterų poezija, nors savo gilumoje išlikusi moteriška, daugiau nebėra tik atsargi motinų poezija, bet kūryba, atsistojusi arčiau jaunosios poezijos sparno (H. Nagys, A. Niliūnas, J. Kėkštas, K. Bradūnas, V. Slaitas ir kt.) ir žymiai, pasakytume-neatpažįstamai nutolusi nuo įprastos mūsų moterų tradicijos.

Jeigu knygos redikavimas "mano artimiausiems" kai kurių poetių atveju rikiuotų begalinį asmeniškų emocijų intymų mezginį, tai Liūnės Sutemos atvejas yra visiškai skirtingas: jos poezija, nežiūrint tikro, gilaus in-

tymumo ir tikrai vidinės dedikacijos "mano artimiausiems", prabyla, o tai, mums atrodo, yra dar vienas autorės talento įrodymas, ir į "tolimą" poezijos skaitytoją.

Liūnės Sutemos **Tebūnie Tarytum Pasakoj**, kaip anksčiau pasisakė, eilėraščių rinkinių nepavadinome sąmoningai. Mums ano termino vengimas atrodė būtinas, kadangi Liūnės Sutemos debiutas, žinoma — mūsų akimis žvelgiant, nėra atskirų, tarp savęs nesurištų eilėraščių surinkimas vieno knygono, bet daugiau ar mažiau vientisas poetinis išsiskyrimas. (Panašiai, manau, galima pasakyti ir apie pasiklausią Kazio Bradūno poeziją **Devynios Baladės**).

Džiaugiantis Liūnės Sutemos poezijos knyga, nebūtų tikslu neprisiminti, nors savo "nuodėmių" niekas taip gerai nežino, kaip pats autorius, tam tikrų, mūsų galva, poetinių netikslumų, knygos minusų, kurių neišvengia net ir atsiminimus rašą žmonės.

Atvertę jau pirmą autorės eilėraščių, mes iš karto susiduriame su savotiška, tik Liūnei Sutamai būdinga, sakinio konstrukcija, mums labai neįprastai skambanti, o ne vienam skaitytojui iš pirmo žvilgsnio pasirodanti ne visai lietuviška, į kurią įsigilinę, betgi, turėtume prisipažinti suklidę.

Liūnės Sutemos sakinyms, mums, pripratusiems prie "sklandžios" poezijos, skamba gana kietai. Toji autorės sakinio žymė yra viena iš jos poetinių priemonių, tačiau, mūsų nuomone, retkarčiais ji tampa kiek dirbtina. Kai kuriuose eilėraščiuose neįtikėtini ir poetiniai vaizdai, kaip "žabų nukryžiuotos trys eglės" arba žvaigždės, kurios išskrido lyg paukščiai, pralaužę narvus.

Smulkmenišką recenzentą Liūnės Sutemos knygoje atrastų ir dar vieną kitą neigiamybę. Mūsų tikslas nebuvo kruopščiai analizuoti autorės poetines priemones, subalansuoti jų pilną ir nuostolį: mes norėjome pasiūlyti naują mūsų poezijos prošvaistę ir tuo posūkiu, apie kurį šnekėjome šio rašinio pradžioje.

Atskirai prisimintinas ir Liūnės Sutemos knygos dailininkas — Vytautas Ignas, santūriai ir skoningai išsprendęs nelengvą knygos iliustravimo uždavinį.

LIETUVOJE

(Atkelta iš 1 psl.)

Prof. Matulis nukentėjo...

Pernai New Yorke, kaip sovietinis delegatas į Jungtinių Tautų posėdžius, lankęsis profesorius Juozas Matulis jau senokai yra žinomas, kaip geriausiai apmokamas žmogus visoje Lietuvoje. Jo atlyginimas siekia apie 30,000 rublių per mėnesį (Mokslų akademijos prezidentas, profesorius, ir eilės organizacijų bei komitetų pirmininkas), tuo metu, kai Lietuvoje yra labai daug darbininkų, kurių atlyginimas nesiekia net 300 rublių.

Tačiau, kad ir šimtą kartų daugiau už paprastus darbininkus uždirbdamas, susidūrė su nesėkme: statėsi sau labai gražią vilą, bet pasirodė esanti perdidelė, peržengė nustatytą normą, ir vila tapo nacionalizuota...

Grįžo studentai talkininkai

Rugsėjo 30 dieną grįžo iš Kazachstano studentai ir kiti jaunuoliai, kurie buvo išsiųsti talkininkauti nuimant derlių "Chruščiovo dvaruose". Vilniaus universiteto studentas Sragauskas radijo reporteriui pasakojo, kad jam teko dirbti ant kelių kombainų, nes kai vienas sugedavo, tai turėdavęs sėsti į kitą. Sako: "Nu, dirbti, žinoma, teko dieną, naktį, taip kaip sąlygos leido, ir daugiausia tai šiaip jau dirbdavome naktimis, ypatingai kada labai karšta dienomis. Dienomis taip pat — aš dirbau visą laiką".

Kitas, dirbęs prie krovimo, sako: "Teko dirbti, ypač paskutinėmis dienomis, kada Kazachstane siautėjo lietus, pūgos. Te-

ko dirbti ir naktimis, ištisomis paromis, nes gėsdavo grūdai nuolietaus..."

Ir kiti sakosi turėję dirbti ištisomis paromis. O uždurbis — po trijų mėnesių tokio darbo dienomis ir naktimis, patys darščiausi sakosi, atskaičius už maistą, parsivežę 1500 rublių ar "maždaug kiek daugiau"... Bet tokių darbštuolių, kurie buvo apdovanoti tam tikrais "plėšinių žemių įsisavintojų" ženkliais iš Lietuvos būta tik apie 50. Kiti gal nepajėgė ar nei nesistengė.

Vienas paklaustas įspūdžių, atsakė labai reikšmingai: "Išpūdziai? Ten nieko nematysi. Žiūri ir matai tik kviečių lauką. Traukinys matosi už 30-40 kilometrų..."

Tyrinėja Džiugo piliakalnį

Džiugo piliakalnyje ties Telšiais rusės vadovaujama krašto-

tyros muzėjaus ekspedicija a kasė vienuolika XI-XII šimtmečio kapų. Esą nustatyta, kad mirėliai tuose kapuose buvę laidoti sudeginti, tačiau jų pelnai ne į kapų dugną dėti, o išbarstyti į kapo sampilą. Rast kapuose geriamųjų taurių-ragų, kurios buvusios užkimštos mediniais kamščiais. Surasta daugia kaip 100 eksponatų, rodančių ankais laikų vietos gyventojų aukštą kultūrą.

Jūs esate puiki
motina

Tas tikrai puikus Coke skonis juos labai gerai nuteikia — vaikai ir mėgsta tą puikų, gerai nuteikiantį skonį. Kada turit svečių, būtinai būkit pasiruošę vaišinti ledo šaltumo Coca-Cola.

kada parnešite namo Coke

Bottled under authority of The Coca-Cola Company by
THE CLEVELAND COCA-COLA BOTTLING COMPANY
"Coke" is a registered trade-mark. © 1956 The Coca-Cola Company.

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

the **MAY** co's **BASEMENT** store

Daugiau! GARSŲ GAMINTOJU MEDŽIAGŲ!
SEZONO DIDŽIAUSIAME

PALTŲ PARDAVIMAS

\$35 iki \$45 Vertės

Reguliarūs ir pusės dydžiai

Panelėms ir Moterims!

27.88

- Cardigans, clutches, empire backs, slim-line stiliai. Puikiai pasiūti elegantiškam nešiojimui!
- Gražūs kelnėrai, diržai, minkietai, guzikai ir kišenai.
- Tweed, Zibeline, mohair, vilnos, cashmere blenės, plush, chinchilla ir kailio maišymai.
- Panelių dydžiai 8 iki 18, Petite 8 iki 18, Pusių dydžiai 16½ iki 22½.
- Beige, peacock, juoda, turquoise, rosewood, pilka, fawn, rust, mėlyna, charcoal.
- Sutaupykite iki 17.12! Visi padaryti garsių gamintojų!
- Kiekvienas paltas su gražiu pamušalu ir vilnos pagražinimu.

Didelis pasisekimas praeitą savaitę!... ir dabar nauja siunta puikios rūšies paltų ta pačia žema Sukaktuvių Išpardavimo Kaina — tiksliai 27.88. Šie puikūs, gražaus stiliaus paltai, kokių jūs ieškojot... sezono naujausiose spalvose... padaryti iš gražios medžiagos. Pilnas dydžių pasirinkimas. Pamatykite juos ir paskui pamatykite kitus paltus. Jūs būsit nustebinti mūsų vertėmis.

The May Co.'s Basement Misses' and Women's Coat Department

STUDENTŲ ŽODIS

Nr. 52

Redaguoja: D. Bartuškaitė, G. Musteikytė, R. Mieželis ir S. Šimoliūnas. Red. adresas: 16817 Stoepele, Detroit 21, Mich.

Nr. 52

Iš Santaros trečiosios stovyklos

J. J. BACHUNO VASARVIETĖ TABOR FARM, SODUS, MICH.,
1956 M. RUGSĖJO MĖN. 6-9 D.

JUOZAS NENDRIČNAS

Ir kai aš, naktį atkeliavęs, užklausiau Santaros suvažiuojančių — stovyklon anksčiau atvykusių, dar vis kavinėje besigardinančių ir besišnekučiuojančių, kokie bendri įspūdžiai, jie mane papailė už lietuvišką punktualumą, nes suvažiuojimas einas labai malonios nuotaikos ir esąs įdomus bei originalus. O tai neatleista Juozui Nendriūnui, dalyvavusiam abejose praeitose stovyklose ir pačiam patyrusiam santaričių metinių švenčių neeilinį pobūdį.

Šį sykį jis tikrai galėjosi, nes suvažiuojimo programa savo gyvumu ir turiningumu pralenkė praeitį, o draugų kompanijos buvo šaunios ir mielos kaip reta. Jei gyvenimas yra vertinamas ne kokiais šūkiu, bet asmeniškų pergyvenimų (kaip kad iš tikrųjų yra) šio stovykla pajėgė išjudinti žmones iš rutinos, su-burti juos bendran ratan ir įkvėpti juose naujų minčių ir sumanymų lietuviškai ir humanistinei veiklai.

Stovykloje įvyko tiek daug staigmenų, kad jų visų išvardinti neįmanoma. Bet tai ir nėra rašančio tikslas, greičiau asmeniškų dienoraščių ir atminimų reikalas; gi čia jis tik stengsis patiekti chronologine tvarka programos būdingesnius punktus.

Ketvirtadienį pradėjo rinktis pirmieji entuziastai ir po vidurnakčio, kai salėje užvėrė darbas tvarkant parodas, jau buvo virš 30 talkininkų. Penktadienį, Tabor vasarvietės salėje atidaromas Santaros suvažiuojimas rengimo komisijos pirm. J. Šmulkščio žodžiu ir P. Mašalaicio invokacija. Toliau kalba Santaros pirm. Leonas Sabaliūnas. Pasakotojai sakė, kad uolius pirminkas buvo gan griežtas savo kalboje. Jis reikalavo iš santaričių geresnių darbų ir daugiau bendradarbiavimo. Manau, kad šiuo pakeidavimu pirminkas pilnai išreiškė CV-os ir aktyvo nusistatymą veiklos atžvilgiu. Tik per paprastą ir nepretenzingą darbą šios stovyklos ir visos eilės kitų darbų projektai tapo įgyvendinti. Todėl ir kyla rūpestis, kad daugiau narių, ypač jaunųjų, įsijungtų į darbą išlaikyti Santaros veiklą gyva ir patrauklia.

Ši problema buvo toliau nagrinėjama originalia forma R. Mieželio ir Z. Rekašiaus. Abu nuoširdūs ir darbštūs Santaros veikėjai pasirinko satyrinį priėjimą — dėl įvairių nesklandumų jie siūlė panaikinti Santarą. Tačiau išvardinus visas Santaros neigiamybes, Santara kažkaip virto dar brangesnė ir artimesnė žmonėms ir jos egzistencija buvo pilnai patiesinta.

Džiugu, kad Santaros veikėjai ir organizacinius reikalus neatneša vien tik formaliniai, nematydami arba nutylėdami visas neigiamybes oficialaus paslaptingumo vardu, bet atvirai ir šiltai dalinasi visais vargais su nariais, kuriems tokiu būdu ir pasilieką galutinę sprendžiamoją galia. Kolonijų atstovai paskaitė skyrų veiklos trumpus pranešimus ir tuom buvo užbaigti organizaciniai reikalai tai dienai.

R. Zukaitė akademiškai gerai parengta paskaita gildeno meno ir menininko problematiką. Reikia pastebėti, kad prelegentė nėra pradedanti: maždaug prieš du metus Studentų žodyje tilpo

jos įžvalgios ir nusimanančios patsabos apie meną. Todėl laukiame jos išėjimo viešumon daugiau progų. Čia galima būtų pirašyti puslapius apie iki vidurnakčio nusitęsusias diskusijas apie estetiką, išsąuktas minimos paskaitos, bet rašantis visko neįsirdo ir beto vieta dar neleidžia, kad tetenka skubėti prie kito punkto.

Surengtas Balio Sruogos (1896 — 1947) paminėjimas, L. Betkauskaitės, G. Gedvilos, D. Juknevičiūtės, I. Lintako ir R. Mieželio pastangomis, laikytinas pirmutinės suvažiuojimo dienos svarbiausiu įvykiu.

Balys Sruoga savo kūryba ir gyvenimu yra vienas pagrindinių mūsų naujosios literatūros naujų kelių skynėju. Tačiau karo audros, nubloškios jį į Stutt-hofų koncentracijos stovyklą, palaužė jo sveikatą ir jis mirė pačiam savo pajėgume Lietuvoje, bet ne laisvoje, o komunistų nuterietoj ir pavergtoje.

Bepasmingas talento užgesimas, o tokiu pavyzdžiu yra ne vienas, vaizdžiai atskleidė Lietuvos nedalią ir jos žmonių taurumą ir nesugriaujamą optimizmą nelaimės metu. Mūsų kova už Lietuvos laisvę tat ir nėra nieko kito kaip tik kova dėl žmogaus laisvės. Mums brangus Balys Sruoga, kad jis ne vien tik davė patriotinėms idėjoms gilesnį idėjinį turinį savo milžiniškomis dramomis, bet kad jis joms paliko ištikimas, paaukodamas net savo gyvybę.

Užsitusus programai, tik vėlai vakare prasidėjo šokiai. Juose neteko būti nuo pat pradžių, bet ir pabaigoje — studentiška išsireiškė: žvakikų gesinimo laike — tebeaidėjo tango garsai ir pro pravaras duris tebemerigėjo gracingi šešėliai ir skambėjo nerūpestingas juokas. Ten virė smagus privatus gyvenimas.

Džiugu, kad atsiranda žmonių, kurie po sunkių darbų ir smagių pramogų, atranda laiko ir visuomeniškams reikalams. O tie, kuriems visuomeniškai reikalai visiškai nerūpi, gerai šukuokitės, gražiai taisykitės ir stilingai šokite — Jūsų pagrindinė paskirtis juk ir yra išdekoruoti suvažiuojamą salę...

"Santarietis" k o j e u t o p i o j o kiekvienas narys turi savo paskirtį," — galvojau, galvą ištraukęs iš karštų diskusijų ir ašim pagavęs žavingos muzikos garsus.

Šeštadienio tiek savo programos punktu buvo V. Kavolio pranešimas dėl Santaros šviesos federacijos projekto. Prelegentas savo kalboje pabrėžė ne tiek įvairius formalinius reikalus, kiek tokios federacijos pačią esmę. Federacija tartum sujungtų du pradus, du gyvenimo stilius: europinį (šviesa) ir amerikietiška (Santara). Per tokią uniiją abi organizacijos papildytų vieną kitą, o svarbiausia, jaunojo studento patirtis būtų praturtinta

savo pirmtakų pergyvenimais ir jų atsielkėmis kultūrinėmis vertybėmis.

Kad šios mintys nėra vien nepagrįstas filosofavimas atskleidė vakare įvykęs literatūros vakaras, kurį išpildė vyresnieji ir kuris suvažiuojimą apgaubė transcendentinėmis ir kūrybinėmis nuotaikomis. Suvažiuojimo dalyviai išreiškė pageidavimą, kad Santaros CV kartu su šviesos Vyr. Valdyba toliau nagrinėtų federacijos projektą ir imtųsi priemonių jo įgyvendinimui.

Po pietų gamtos prieglobstyje įvyko diskusijos apie mūsų kartą. Diskusijose dalyvavo D. Bartuškaitė, G. Gedvila, R. Gustaitytė, R. Vaišnys, moderavo V. Kavolis. Šiuose laisvuose pokalbiuose buvo sustota ties lietuvišku momentu nūdieniam jaunulyne. Iš tikrųjų, lietuvis jaunulis žvelgė į tai ką jam lietuviškumas reiskia. Ir jis savo žvilgsnyje buvo gan santūrus ir atviras. Jis nesakė, kad jis privalo būti lietuviu ir nepabrėžė lietuvių pranašumo prieš kitas tautas. Lietuviškumą jaunulis paveldėjo iš savo tėvų, tačiau šis santykių svetimoje padangėje gali pasidaryti nežymiu ir antraeilu asmens gyvenime. Studentas įgavo tam tikrą lietuvišką tvirtumą per savo organizacijas ir dalyvavimą lietuviškame visuomeniškame gyvenime. Tačiau tas visuomeniškasis gyvenimas dažnai būna per daug monotoniškas ir pilkas.

Lietuvių jaunulį greičiau mąsina ne lietuviški piknikai ir pasirodymai prieš svetimačius, bet lietuviško gyvenimo idėjos, nesubanalintos tautinės vertybės ir žmogiškas kontaktas sąvųjų tarpe. Todėl priešingai dažnai girdimiems teigimams, mūsų jaunasis lietuvis neiško lietuvių tarpe pergalių ir kokių didelių dalykų visai žmonijai svarbių, bet tik tikrumo ir charakterio. Nenori jis pasirodyti visiems, kad štai aš esu lietuvis, bet tetrokšta jis būti lietuviu ir tam pateisinimą nori surasti pirmučiausia lietuviškame gyvenime.

Istorikas Vincas Trumpa iš Washingtono kondensuotai ir svariai gilinosi į laisvės ir demokracijos problematiką. Kad nustatytų konkrečius demokratijos dėsnius, pirma reikia nustatyti kas iš viso yra žmogiška laisvė. Jei žmogus teoretiniai bus suprastas nelaisvu, bergždžia būtų kalbėti apie kokius ten demokratinius principus išnešan iš teoretinės nelaisvės taško.

Tik pripažindami asmeniui jo pasirinkimo teisę ir jį pagerb-

Santaros suvažiuojimo dalyviai Tabor Farmoje.

dami, mes atsisakome kito žmogaus dominavimo ir išnaudojimo. Prievarta gimdo baimę, o baimė žudo žmogų.

Platesnių pažiūrų į žmogų niekuomet nebus per daug, nes pagunda būti kito žmogaus valdo-vu visuomet didesnė už norą būti broliu artimui. Platesnės pažiūros savaime neatsiranda pilkoje kasdienybėje, bet jos pasiekiamos pamirštant vien tik savus realius išsąčiavimus ir iš dienos į dieną palaikant sąvųjų transcendentinį momentą. Tikėti žmogui yra daugiau negu tikėti savi.

Vincas Trumpa savo paskaitoje sukaupė modernias refleksijas apie žmogaus laisvę, kurios ypač ryškios egzistencialistų raštuose, ir savitu ir įdomiu stilium pertikė jas margai salei. Labai gera, kad Santaros suvažiuojimuose prasimuša pasaulyje vyraujančios filosofinės idėjos, nes tautinė kultūrinė izoliacija yra nevaisinga ir priešinga Santaros ideologinėms gairėms.

Prieš vakariene, likus dar šiek tiek laiko, išrinkta nauja centro valdyba. Šiais metais Santarai vadovaus: R. Mieželis — pirm., L. Sabaliūnas — vicepirm., D. Juknevičiūtė — sekr., H. Žibas — ižd., G. Gedvila — narys. Į revizijos komisiją pateko A. Grinius, G. Laužikaitė, L. Šmulkštys. Dabartinė valdyba tenka linkėti geros kloties, nors šiuo atveju toks linkėjimas tėra vienu tuščia forma, nes žinome, kad išrinktieji yra veiklūs ir turėję daug organizacines praktikas. Nariams belieka laukti dar pla-

(Perkelta į 6-tą pusl.)

Mūsų suvažiuojimas

(Apie jį linksmai pasakojant)

Niekas šiuo laiku neužginčys, kad mes būtumėm atvažiuavę į suvažiuojimą dar tą patį vakarą. Ir kodėl ne? Juk išvažiuavom trečią valandą po piet, na o mylių skaičius tikrai neprašoko šimto.

Išskyrus vieną negalavimą, mūsų automobilis buvo tvarkoje. Tas negalavimas — mažas dalykas, gal ir būtumėm nepastebėję, jeigu mūsų vienintelė kolegė nebūtų pareiškusi, kad ją labai krato. Mes aišku, būdami džen-telmanai (arb abent įsivaizduodami tokiais beesą) ir norėdami, kiekvienas pagelbėti kolegai, paliepėm šoferiui sustoti. Išlipė nieko jaudinančio nesuradom, iš-

skyrus faktą, kad važiuavom tik trimis ratais.

Energingai kibome taisyti. Bet sako; ratas ratą seka. Taip po geros valandėlės ekspertiško taisy-mo, beliko tik du ratai.

Nežinau kas būtų atsitikę, jei būtumėm mėginę dar toliau taisyti. Galbūt būtumėm likę visai be ratų, o gal būtumėm atvažiavę su penkiaais. Tačiau, yra žmonių kurie retkarčiais būna inspi-ruojami, daleiskim, kad ir dirbdami prie tų pačių ratų. Ratas kartais būna tikrai inspiruojantis dalykas. Nes kasgi ratas jeigu ne savos rūšies apskritimas.

O apskritimas sukelia daug no-stalgiškų prisiminimų. Štai prisimeni savo pirmus bandymus nuepti apskritimą. Kad ir išėję kaip sukiužęs kiaušinis — vistiek apskritimas. O kas gi metaliniai pinigai? Apskritimas. O baronka? Irgi apskritimas. Ir kol žmogus galvoji apie baronką, o ne apie jos skylę (irgi apskritimas), tai tikrai dar yra davinų būti inspiruojamam.

Ir štai vienas iš mūsų turbūt tikrai galvojo apie baronką, o ne apie jos skylę, nes konstantavo, kad mes esame netoli nuo Tabor Farmos ir paskambino į ten telefonu. Taip, kad galų gale, po vidurnakčio ir mes ten atsiradom.

Taigi, kitą rytą atsikėlus iš lovos ir padarius viską, kas paprastai būna daroma tokiame atvejs, nuėjom papusryčiaut. Bet apie tai nekalbėsime, nes koks įdomumas žinoti, kad mes valgėm kiaušinius, o ne, daleiskim, "chop-suey".

Taip ir prasidėjo diena, kuri baigėsi visdėlo kitaip. Bet apie tai vėliau.

Dienos programa prasidėjo punktualiai (tai studentiškam gyvenime išimtis, o ne taisyklė). Rimčiausią paskaitą skaitė kolegė Rita. Paskaitos pavadinimas "Anykščių šilelis". Tačiau galėjo būti ir "Ararato Kalnai", nes nei vienas nei kitas pavadinimas neturėjo nieko bendro su paskaita. Paskaita buvo apie meną. Ir štai iš tos paskaitos išryškėjo, kad nemeniškas menas gali būti meniškėsnis už menišką meną, jeigu menininkas tą menišką meną meniškai išreiškia. Vienu žodžiu, jeigu... jei... j... , taip, kolegos, jeigu jums kas neaišku, kreipkitės pas prelegentę.

Po pietų buvo dar įdomiau. Kolega Raimundas pravirdkė kolegą Zenoną. Ir tai viskas atsitiko dėl šmotelio. Teisingiau pasakius dėl žemės šmotelio, kuris randasi kažkur taip toli. Nežinau, ką kolega Raimundas norėjo daryti su tuo šmoteliu žemės, bet kolega Zenonas su juo nesutiko, ir būdamas labai sentimentalus — susijaudino ir pravirko. Atsigriebdamas, kolega Zenonas įjausmingai nupasakojo Santaros nuveiktus darbus ir pravirkdino Raimundą.

Vakaro programoje buvo pažymėta lauzas, šokiai ir staigmenos. Buvo šokiai. Buvo ir staigmena — nebuvo lauzo. Per šokius šoko. Ir gėrė. Ir dainavo. Ir...

Po šokių miegojo. Kai kas. Ką kiti darė — nežinia, bet galima ramiai spėlot, kad jie (išskyrus kolegą Kavolį) neleido laiką aiškindamiesi politinius bei kultūrinius Santaros aspektus.

Šeštadienis. Šios dienos pirmas

punktas praėjo kolegai Kavoliui "Atsisveikinant su Lietuva", tačiau susitinkant su lietuvių zoolo-gijos sode. Paaikškėjo, kad senoji karta kreipia į jaunimą tiek dėmesio, kiek į beždžiones. Baigdamas, kolega Kavolis metė šūkį: atjauninkim senimą ir nu-beždžionikim jaunimą.

Šeštadienį po piet praėjo debatai apie "Mūsų kartos diagnozę". Nors ir buvo mėginama di-agnozuoti, tačiau "mūsų kartos" liga pasirodė tokia keista ir ne-aiški, kad vis dėlto nepavyko vi-šiskai aiškiai nustatyti diagnozės.

Vėliau prieitas Santaros-Svie-sos federacijos klausimas. Tai tikrai įdomus klausimas. Ar iš to bus santarietiška šviesa, ar apsišvietusi Santara? Ar gal santarietiškai - šviesietiška tam-sa?

Šeštadienio vakaro programoje jau staigmena nepažymėta,

Remus

AKADEMINIAME PASAULYJE

• "Studentų žodžio" redakci-joje įvyko pakeitimų — Prano Bilėno vieton įeina Gražina Mus-teikytė, Rochesterio Studentų S-gos skyriaus pirmininkė. Redakcija sutikdama naują bendra-darbę linki sėkmės.

• Prieš pradėdant mokslo me-tus ir tęsiant toliau tradiciją — ateitininkai, stovyklaudami prie Baltimorės ir santarietiečiai Tabor Farmoje, išsirinco naujas valdy-bas sekantiems metams. Ateiti-ninkų valdybą sudaro — A. Ge-čiauskas, A. Žukauskas, D. Ka-raliūtė, A. Liutkus, P. Bobelis ir B. Čikota, ir revizijos komisi-ja — J. Manelis, J. Stuoapas ir Vael. Kleiza.

Santaros valdybon išrinkti — R. Mieželis, L. Sabaliūnas, D. Juknevičiūtė, H. Žibas ir G. Ged-vila. Revizijos komisijon įeina — L. Šmulkštys, A. Grinius ir G. Laužikaitė.

• Prasidėjus studijom atsigau-na ir studentiška veikla. Chica-gos-Urbanos skyriai drauge su-ruošė Inicium Semestri vakarą Lietuvių Auditorijoje. Waterbu-rio studentų skyrius taip pat pradėjo semestrą Inicium Se-mestri vakarą rugsėjo 22 d.

• Rugsėjo 30 d. Clevelando santarietiečiai turėjo informacinį susirinkimą, kuriame dalyvavo svečiai santarietiečiai iš Detroito ir Santaros pirmininkas Raimun-das Mieželis. Kol. Raimundas pa-darė pranešimą apie veiklą ir ateities planus metų bėgyje.

• Chicagos santarietiečiai rugsė-jo 28 d. turėjo pirmąjį šio se-mestro susirinkimą ir išrinko naują skyriaus valdybą.

• New Yorko skyrius taip pat perdavė gaires naujai valdybai susidedančiai iš A. Aukštikalnio, A. Grigaičio, D. Leskaitytės, D. Švipaitės ir V. Vaitaičio. D. Čekaitė ir O. Ūzas įėjo į revizijos komisiją.

• Spalio 27 d. Detroito sante-rietiečiai rengia studentišką vaka-rą.

• Santaros suvažiuojime orga-nizacijos metinė veikla buvo pa-vaizduota "Santara Vaizduose" parodoje. Už jos suruošimą pa-dėka priklauso Chicagos sante-rietiams, įdėjusiems daug stro-paus darbo.

• Artinantis žiemos sezonui, iškyla ir žiemos stovyklų klausimas, Detroito santarietiečiai pla-nuoja suruošti šiauriniame Mi-chigane slidinėjimo stovyklą Ka-lėdų atostogų metu.

gal dėl to kad buvo lauzas. Vie-nu žodžiu, būtų staigmena lauzo nebuvimas, bet buvo lauzas — nebuvo staigmenos. Ar kažkaip panašiai.

Į lauzą susirinko visi, pasi-ruošę šokiams. Štai išsipusčiu-sios damos (kolėgėm, lyg ir ne-drasu pavadint) šnara savo ba-linėse suknėlėse, kolegos šlitinė-ja kostiumuose. Na žinoma, apie susėdimą aplink lauzą ir kalbos nebuvo. Visi stovėjo, tik drases-nieji tūpčiojo, bet ir tai daugiau dėl formos. Tačiau stovint ge-riau dainuojasi, arba, bent taip sakoma. Taip tad ir praėjo lau-žas, per kurį kolega Kavolis da-lino spaudą ir už tai iš merginų reikalavo atpildo — bučkių. Kaip jam tas pasisekė nesakysiu, tik pažymėsiu, kad tą vakarą jis jau nebediskutavo kultūrą ar politi-ką. Ką gi, išvados persasi pačios.

— — — — —
Sekmadienio rytas išaušo gra-žus. Kolega Leonas būtų dar ra-miausiai miegojęs, jeigu ne šuo. Atsitiko taip, kad kažkas įleido šunį. Tas šuo kaip šuo, tik nepa-prastai smalsus.

Išgirdęs Leoną knarkiant, šuo sumanė patikrinti iš kur sklinda tokie nežemiški garsai. Taigi šuo pridėjo savo šaltą nosį prie Leo-no šilto, ir lyžtelėjo liežuviu jo skruostą. Ką klogo Leonas tuo laiką pagalvojo — nežinau. Ta-čiau dabar yra aišku, kad tai buvo kažkas malonaus, nes jis nusišypojo ir pratarė: "Dar ne-noriu keltis, mažyte", — ir tuo pačiu laiku pravėrė akis.

Remus

• Nelaimės ištiktai sportinin-kei kol. Šikšniūtei užjausdami, santarietiečiai prisidėjo pinigine auka.

• V. Adamkavičius, J. Šmulkš-tys ir R. Zukaitė redaguos tre-čiąjį Santaros metraštį.

• R. Zukaitės ir Vytauto O. Virkau darbai buvo išstatyti Chi-cagos Meno Instituto metinėje parodoje.

• Leonas Sabaliūnas, persikėlė į New Yorką, kur toliau tęs stu-dijas.

• Chicagietė Anelė Pagalytė, studijavusi meną Chicagoje, iš-važiavo į Italiją gilinti studijas meno srityje.

• Rugsėjo 29 d. Detroito stu-dentų skyrius surengė inicium semestri su juoku laikraščiu ir fukų krikštu, vykusiai praves-tais Prano Zarankos.

• Šiais mokslo metais Detroit Institute of Technology elektrą dėsto Z. Rekašius, praėjusią va-sarą gavęs elektrotechnikos ma-gistro laipsnį Wayne Universi-ty. Pastarajam universitete ma-tematikos magistrui rengiasi A. Šimoliūnas, anksčiau baigęs elek-trinės inžineriją.

• Detroito santarietiečiai posė-džiavo rugsėjo 23 d. Nutarta ir šiais metais atlikti keletą svar-besnių visuomeniškų darbų. De-troitio Santarai ir toliau vado-vauja Jaunutis Gilvydis.

• Detroitie vedybų varpai nu-skambėjo Vytautui Baužai ir Mildai Švobaitei, Eugenijui Jan-kui ir Danutei Racevičiūtei. Jau-navedžiams linkime laimės ir sėkmės naujame gyvenime.

Kolegoms

HENRIETA VIRKAU
ir
VYT. VEPSTUI,

sukurušiem lietuvišką šeimos židinį, linki šviesos ateities Santaros centro valdyba ir Urbanos skyrius.

AUKSEI SESPLAUKYTEI
ir
VLAD. MUCHLIAI

vedybų proga linki daug saulėtų dienų

Santaros Centro Valdyba.

"Studentų žodis" sveikina jau-navedžius ir linki gero vėjo pa-klusiems būres į plačiąją gyve-nimo jūrą.

SIUNTINAI Į LIETUVĄ IR RUSIJĄ

Didžiausia firma Amerikos kontinente — J. KA-MIENSKI — JANIQUE TRADING CO., Chicagoje atidarė savo antrą skyrių.

J. Kamienski JANIQUE TRADING CO.

2551 W. 63 St., Chicago 22, Ill. Tel. HE 4-2380

2314 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill. Tel. BR 8-6780

1029 Fairfield Ave., Cleveland 13, Ohio. Tel. CH 1-5547

Kiekvienas siuntinys pilnai apsaugotas.

Pristatymas oro paštu per 2-3 savaites.

Paprastu paštu pristatymas per 2-3 mėnesius.

Jūsų artimieji Lietuvoje siuntinius gaus be jokių mokesčių.

Istaigos atidarytos nuo 12 val. iki 8 val. vakaro.

Lietuvos pasiuntinybė

(Atkelta iš 1 psl.)

parlamento pirmininkas Vaino Vuolijoki. Kitą dieną svečiai apžiūrėjo miestą, po to ministeris pirmininkas prof. J. H. Vennola suruošė priešpiečius "Societas" namo restorane. Šeimininkas savo kalboje pabrėžė, kad svečiai gali būti tikri, jog Suomija su didžiausiu susidomėjimu seka Lietuvos gyvenimą ir džiaugiasi jos laimėjimais. Į kalbą atsakė kan. J. Staugaitis. Vakare svečiai buvo pakviesti į operą, kur buvo vaidinamas "Trubaduras", o vėliau sekė vakarienė.

Kitą dieną, gruodžio 19 d., lietuviai vėl buvo pakviesti suomių parlamento priešpiečių Kamp viešbutyje, po to jie dalyvavo parlamento posėdyje. Popiet ministeris Šeinius surengė Fennia restorane arbatą, kurio atvyko ministeris pirmininkas Vennola, užsienio reikalų ministeris Holsti, vidaus reikalų ministeris Ritavuori, be to, Anglijos, Norvegijos, Estijos ir Latvijos pasiuntiniai. Orkestras grojo lietuviškų kompozitorių veikalus, kas svečiams paliko gylį įspūdį.

Kitą dieną Lietuvos parlamentarų viešnagė pasibaigė ir jie išvyko atgal į Lietuvą. Bet po jų išvykimo Lietuva įsigijo visą eilę naujų bičiulių. Naujam Lietuvos pasiuntiniui laimingu būdu tai buvo gera pradmė ir jis sugebėjo užmegstuosius santykius dar labiau sutvirtinti ir pagilinti. Jis susibičiuliavo su įtakingais suomių politikais, kurie rodė Lietuvai paliekamų simpatijų. Jų tarpe tenka paminėti Dr. Hannes Ryoma, 1927 m. buvusį finansų ministrį, parlamento narį ir universiteto vyr. bibliotekininką Dr. Georg Schauman, Helsinkio miesto direktorių, žurnalistą J. W. Keto ir kt.

1922 m. vasario 1 d. pasiuntinys kaip bendradarbis įstojo Dr. Ragnar Oller, 1920 m. apgynęs doktoratą apie Suomijos literatūros istoriją ir studijavęs romanų bei germanų filologiją kaip pagrindines sritis. Kurį laiką jis dirbo kaip žurnalistas. Tiek jis, tiek ištikimas lietuvių bičiulis prof. A. R. Niemi kartu su kitais ėmė skelbti suomių spaudoje straipsnius apie Lietuvą, siekdami plačiuosius skaitytojų sluoksnius supažindinti su Lietuva ir jos problemomis.

Tų pat metų vasario 16 d. pirmą kartą Suomijoje buvo oficialiai paminėta kaip Lietuvos tautinė šventė. Į nuotaikingą minėjimą ministeris Šeinius sukvietė visus Lietuvos bičiulius ir Suomijos viešojo gyvenimo atstovus.

Tuo metu Suomijos politinis gyvenimas buvo gerokai įsisiurbęs. 1922 m. užsienio reikalų ministeris Holsti pasirašė, neturėdamas pakankamų įgaliojimų, Varšuvoje sutartį, pagal kurią Suomija, Estija, Latvija ir Lenkija turėjo pasidaryti sąjungininkės. Tačiau Suomijos parlamentas sutarties nepatvirtino ir Dr. Holsti turėjo atsistatydinti. Jis buvo paskirtas pasiuntiniu į Taliną ir tuo pat metu akredituotas Rygoje ir Kaune. Savaimė suprantama, kad visa tai pareikalavo iš Lietuvos pasiuntinybės daug darbo.

Tačiau ministeris Šeinius neilgai išbuvo Helsinkyje. 1923 m. rugsėjo mėn. jis buvo paskirtas Chargé d'Affaires švedijoje ir netrukus išsikėlė į Stockholmą. Jis psailiko savo pareigose ir Helsinkyje iki tų metų pabaigos, bet gyvi lietuvių švedų santykiai

neleido jam lankytis Suomijos sostinėje. Daug darbo pareikalavo švedų suteikti Lietuvai prekių kreditai.

J. Šeinius išvykus iš Helsinkio, einamuosius pasiuntinybės reikalus atlikinėjo Dr. R. Oller. Bet kadangi jis buvo Suomijos pilietis ir negalėjo užimti oficialinės vietos, tai korespondencija dažniausia buvo atlikinėjama uždėjus tik pasiuntinybės antspaudą. Kai Dr. Oller 1925 m. pradžioje buvo paskirtas Lietuvos garbės konsulu, pasiuntinybės susirašijimo klausimas savaime susitvarkė. Šia proga pastebėjome, kad vėliau Lietuva įsteigė garbės konsulatų Viipuri (konsulas Walde Sario) ir Turku (konsulas (Urho Laakso). Suomija 1922 m. paskyrė garbės konsulu Kaune Vaino Aanrio, kuris tose pareigose išbuvo iki 1940 metų.

1923 m. gruodžio mėn. ligšiolinis Lietuvos atstovas Kopenhagoje Jurgis Savickis buvo paskirtas atstovu Suomijoje. 1924 m. sausio 29 d. jis įteikė savo įgaliojimus ir tęsė toliau jo pirmtaką taip pasėkmingai pradėtą darbą.

Savo patraukliu ir neridbtinu būdu J. Savickis įsigijo simpatijų plačiuose gyventojų sluoksniuose. Ypač jis pasistatė savo uždavinį plėtoti kultūrinius santykius tarp abiejų kraštų.

1924 m. tenka paminėti svarbų įvykį abiejų tautų santykiuose. "Suomen Laulu" choras, kuris 1917 m. gegužės 6 d. lietuvių šventėje Helsinkio universiteto salėje sugiedojo lietuviškai Lietuvos himną, išvyko koncertinei kelienei į Kauną. Dirigentas buvo prof. Heikki Klemetti. Kelionėje dalyvavo 25 sopranai, 23 altai, 11 tenorų ir 13 bosų, arba iš viso 72 dainininkai. Be to, kartu su choru nuvyko prof. V. Mansikka ir du žurnalistai kaip Helsinkio spaudos atstovai. Gegužės pabaigoje choras atvyko į Kauną. Jau prieš dvi savaites kan. Adolfas Sabaliauskas dienraštyje "Lietuva" paskelbė ilgą straipsnį apie Suomiją ir chorą. Koncertas įvyko valstybės teatro salėje. Klausytojų tarpe buvo vi-

si vadovaujantieji Lietuvos kultūros gyvenimo atstovai. Choras turėjo milžinišką pasisekimą. Teatro foyer surengtose vaišėse svečiai ir šeimininkai turėjo progą arčiau susipažinti.

1925 m. vasarą Lietuvos mokytojai aplankė Suomiją. Kitą vasarą suomių mokytojai nuvyko į Lietuvą. 1926 m. birželio mėn. Helsinkio universiteto profesorų delegacija, ministerio Savickio iniciatyva, aplankė Kauną. Delegacijoje dalyvavo žymiausi suomių mokslo atstovai, kurių tarpe Dr. Georg Schuman, prof. A. R. Niemi, prof. Gunnar Ekman, prof. H. Brotherus, prof. Otto Manninen, prof. I. Hallakorpi ir kt. Kitais metais Helsinkio atvyko lietuvių profesorų delegacija, kurioje į jį prof. V. Biržiška.

Ministeriui Savickiui tarpininkaujant, 1925 m. gegužės mėn. į Lietuvą išvyko gausi suomių žurnalistų grupė. Joje dalyvavo taip pat garbės konsulas Dr. R. Oller. Delegacija buvo taip sudaryta, kad joje buvo atstovaujama tiek sostinės, tiek provincijos spauda. Be to, delegacijoje dalyvavo suomių užsienio reikalų ministerijos spaudos skyriaus atstovai.

Žurnalistai atvyko į Kauną gegužės 14 d. ir tą pačią dieną juos priėmė Respublikos Prezidentas. Vakare jie žiūrėjo Valstybės Teatre vaidinimo "Vytautas pas Kryžiuočius", kitą dieną jie dalyvavo Seimo posėdyje, suaukštame ryšium su Steigiamojo Seimo suktakimi, žiūrėjo kariuomenės parodą, o vakare vyriausybės surengė vaišes. Gegužės 16 d. suomių žurnalistai dalyvavo iškyloje į Pažaislį ir Raudondvarį, o vakare juos vaišino Lietuvos žurnalistų Sąjunga. Buvo aplankyta Prienai, Alytus ir Marijampolė. Gegužės 17 d. apžiūrėtas Karo Muziejus, po to sekė Kauno

miesto savivaldybės suruoštas priėmimas. Gegužės 19 d. suomių žurnalistai garlaivių išplaukė iš Kauno į Klaipėdą. Ten jie buvo gubernatoriaus Budrio svečiai. Jie taip pat aplankė Neringą ir Palangą. Lietuvos žurnalistai palydėjo svečius iki Joniškio pasienio stoties.

1926 m. vasarą suomių šaulių korpuso vadas, buvęs krašto apsaugos ministeris Lauri Malmberg oficiališkai lankėsi su dviem aukštais karininkais Lietuvoje kaip Lietuvos šaulių Sąjungos svečiai. Ryšium su tuo vizitu ministeris Savickis tais pat metais įteikė Vyties Kryžiaus ordinus suomių šaulių korpuso garbės vadui generolui (vėliau maršalui) G. Mannerheimui, gen. Malmbergui ir jo abiem palydovams.

Buvo veikiami ir informacijos srityje. Jau nuo 1922 m. Dr. Oller kaip "Elitos" atstovas pastoviai siuntinėjo žinias suomių spaudai apie Lietuvą. 1925 m. išėjo iš spaudos prof. A. R. Niemi parašytas veikalas suomių kalba "Lietuvių Literatūra", 231 puslapio dydžio, su 116 paveikslų. Tai anuo metu buvo iš viso išsamiusia lietuvių literatūros istorija. Veikalą išleido Otava leidykla, toji pati, kuri neseniai prieš tai buvo išleidusi knygą apie Lietuvą, parašytą Reino Sylvander-Silvanto, kuris vėliau buvo paskirtas pasiuntiniu Rygoje ir Kaune. Ryšium su abiejų kraštų mokytojų apsilankymu Dr. Oller 1926 m. išleido knygą apie Lietuvos mokyklas ir tais pat metais išėjo jo veikalas apie tautinio atgimimo patriarhą Dr. J. Basanavičių, kuris šventė savo 75 metų amžiaus sukaktį. Suomių rašytojas ir teisininkas Hannes Jukonen parašė nedidelę, bet gausiai iliustruotą knygą apie M. K. Čiurlionius kūrėją.

IŠ RINK

CHARLES H. LOEB

Kandidatu į Kongresmanus 21 Distrikte

DIRBANČIŲJŲ DRAUGAS, JEI NORI, KAD BŪTUM ATSTOVAUJAMAS — JĮ RINK.

RINKIMAI LAPKRIČIO 6 D.
RESUBLIKONŲ SARAŠAS.

tiktai Stroh's alus turi.*

*Šviesesnis, skoningesnis,
daugiau gaivinantis
malonumas, gaunamas
verdant prie 2000 laipsnių!
Taip, tik Stroh's alus tų
turi. Yra vienintėlis
Amerikoj ugnim
verdamas alus!

DABAR UŽ VIETINES KAINAS

JUMS PATIKS

Stroh's

YRA ŠVIESESNIS!

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

Naujasis Lietuvos ministeris pirmininkas ir užsienio politikos vairuotojas prof. A. Voldemaras, matomai, menkai tevertino bendradarbiavimą su šiaure, nes jo įsakymu pasiuntinybės Stockholme ir Helsinkyje buvo likviduotos. 1927 m. gegužės mėn. viduryje pasiuntinybė gavo iš užsienio reikalų ministerijos raštą, kuriame buvo pasakyta: "Lietuvos Atstovybė Suomijoje taupumo motyvais privalo būti likviduota nuo š. m. birželio 1 dienos. Toliau atstovavimas mūsų interesų Suomijoje bus pavestas Lietuvos Atstovybei Rygoje." Tuo metu Dr. Oller buvo išvykęs

atostogų, kurias leido kelionėje po Viduržemio jūrą. Telegrama apie pasiuntinybės likvidavimą jį pasiekė Alžire. Kadangi jis kaip garbės konsulas turėjo perimti tolesnį Lietuvos interesų atstovavimą Helsinkyje, tai jo intervencijos dėka likvidacija buvo atidėta iki liepos mėn. 1 d. Telegrama apie atidėjimą jį pasiekė Malagoje.

1927 m. liepos mėn. 1 d. pasibaigė vienas tarpsnis Lietuvos — Suomijos santykių raidoje. Septynerius metus Lietuvos pasiuntinybė Helsinkyje dirbo naudindą darbą. Jį dabar turėjo perimti garbės konsulas.

Iš Santaros stovyklos

(Atkelta iš 5 psl.)

tesnės ir spalvingesnės veiklos programos, išeinančios iš CV iniciatyvos, ir viltis kad tokių darbininkų niekuomet nepritruks Santarai.

Vakarop triukšmaująs jaunimas vėl susirinko į vasarvietės salę literatūros vakarui. Daug kas nujautė, o ypač pačios jauniausios ir svajingiausios kaktos, kad štai atėjo neprasilenkiama susikaupimo valanda, kada žinovai atskleis sudėtingus literatūros principus nesuprantančiai liaudžiai. Bet nemalonios abejonės nepasitvirtino, ir salė buvo užjdominta gyvastingu ir nuoširdžiu žodžiu.

Visi trys programos pildytojai: Algimantas Mackus, Albinas Marius Katiliškis ir Henrikas Nagys, skaitė iš savo kūrybos, ir jų žodžiai nebuvo kokia ten graži, bet nebūtina prabanga, bet stiprus ir išieškotas žmogaus ir kūrėjo balsas.

Rašančiam teko dalyvauti daugelyje studentų kultūrinių vakarėlių ir jam atrodė, kad šis buvo pats prasmingiausias ir geriausias nusisekęs. Viena, kad dalyvavę rašytojai, nors ir ne tiek išpopuliarėję kaip kiti, yra kūrybingi šiandien, ir antra, kad jie pajėgė atrasti kontaktą su klausytojais. Iš tiesų, šiandien kaip niekad, technikos ir biznio amžiuje meninė kūryba yra vienintelis šaltinis dvasiniam atgaivinimui ir išsivadavimui iš banalybių. Regis, Santara išaugo iš savo jaunuoliško amžiaus ir vis aiškiau ir dažniau iškelia nenužudytų jausmų ir gyvos sąmonės žmogaus idealą.

Algimantas Mackus, pats jauniausias iš rašytojų trijų, labai puikiai užsirekomendavo savo poezija. Jei šiandieninius poetus būtų galima suskirstyti į dvi grupes: į tuos, kurie palieka ištikimi kasdienybę, nežiūrint ar ji būtų fabrikas, kaimo gyvenimas ar mūšio laukas, apdainuodami ją savoje poezijoje, ir į tuos, kurie paskęsta vaizduotėje, sukuria savus simbolius ir kasdienišką tikrovę pakeičia aukštesne vaizduotine tikrove; tai Algimantą Mackų tektų tikriausiai priskirti antrajai srovei. Jo eilėraštis dažniausiai ištęs-

tas ir suskilęs fragmentais, bet kartu ir gerai suderintas. Kartais vaizdai pasidaro per daug sudėtingi ir per jų tirštumą, kaip per kokią miglą, neprasimuša vedamieji motyvai, bet tai tik techniškai sunkumai, kuriuos ilgesnė poetinė praktika turėtų išlyginti. Tačiau kas mums kelia daugiau rūpesčio yra poeto kūryboje dažnai atsikartojanti ironija aplinkai. Neabejojame mes jaunojo poeto talentu, bet laukiame jo persilaužimo į daugiau komunikuojantį kūrėją, nugalėjusį ironiją ir veidu į veidą atsistojusį prieš kitą žmogų.

Albinas Marius Katiliškis savitu pasakoriaus žanru nukėlė mus į Lietuvos kaimą, nupiešdamas jį ne lyriko švelniam spalvum, bet humoristo linksma ir gyva nuotaika. Skaitytas dalykėlis, paimtas iš rašytojo paskutinės knygos (dar neatspausdintos), vaizdavo turtingų, bet nepataisomai provincinės galvosenos ūkininkų vienturtės dukters, labai storos ir keturiasdešimties, kelią į vestuves už guvaus ir neapsiskačiuojančio samdinio.

A. M. Katiliškio siela yra giliai įleidusi šaknis į lietuvišką žemę ir į visą gimtinės peizažą. Jo kalba nepaprastai turtinga, sakiny s vaizdas ir net skambus. A. M. Katiliškis yra šiandien mūsų vienas pirmaujančių beletristų, ir jo pasirodymas Santaros literatūros vakare ne vien praturtino programą, bet joje atstovavo lietuviško kaimo buitį, vis tolyn ir tolyn benutolstančią nuo šiandieninio jaunimo.

Henrikas Nagys, vienas iš pajėgiausių jaunosios poetų kartos atstovų, stipriu ir išieškotu žodžiu prabilo į nutilusią salę. Jis skaitė eilėraščius iš savo Lapkričio Naktų ir Saulės Laikrodžių poezijos knygų. Jo stiprus ir ritmingas balsas, besiliejęs autentiško išgyvenimo posmai ir noras pasidalinti su visais savo poetiniu pasauliu sukūrė salėje draugišką ir pakilią atmosferą, pralaužė vakaro formalumo barikadas ir uždegė besiklausančiuose meilę ir ilgesį žmogaus svajonės posmo "Ar ne aš pasakiau savo pasakų sodui sudiev? (Nužudytas paskendo mano medžio

šešelis) giliam tvenkiny... Mano pilies, miręs saulės laikrodinis miega nat smėlio", — tartum išreiškiančio šiandieninio poeto kėlio sunkumą, salė vėl atgijo ir karšti aplosdimentai užsklendė literatūros vakarą.

Nagio pasirodymą Santaros vakare baigsime charakterizuoti Juliusa Kaupo pastaba apie Nagio kūrybą: "Nagys pirmoje eilėje skelbia ne kokį nors filosofinį turinį, bet skelbia kovingą dvasią, su kuria mes turime sutikti gyvenimą. Tuo jo poezija yra jaunatviška, uždeganti, neįlyg pakilus maršas, prasilaužęs pro nakties tamsą". (Dirva, nr. 23, 1955).

Pasibaigus literatūros vakarui jau buvo visiškai sutemė ir todėl geriausia proga laužui. Laužavėdžiui Rytui Babickui vadovaujant, vėl buvo pravėdinti plaučiai prie dainos ir gardaus juoko. Pastarojo didžiausiu kaltininku buvo R. Vėžys, greitai ir sumaniai išleidęs juokdarybos oficiozą.

Filisterių ratelio pirm. V. Kavolis pasveikino šimet baigusiuosius santariečius ir esančiuosius apdovanojo kukliomis dovanėlėmis — suvenirais. Po lauko įvyko Santaros stovyklų tradiciniai šeštadieniniai šokiai, kurie paprastai tęsiasi ilgai, beveik visą naktį, pilni visokių staigmenų ir yra puiki progą sutikti seniai matytus pažįstamus ir su jais atsikalbėti ligi valiai.

Ta naktis visuomet pareikalauja savotiškos ištvermės — nors norisi miegoti, bet laikais iki paskutiniųjų kol visiškai neužsnuoti. O kai atmerkį vėl akis — linksma šviesa žaidžia kambario lūbose, esti jau vėlus skemadienio rytas, reikia greitai keltis ir tvarkytis, kad nepažliopsoj posėdžių ar bažnyčios, o svarbiausia, pusryčių.

Bet budresnįjį santariečią visur suspėjo. Gražus jų būrelis susirinko apylinkės miestelio bažnyčioje pamaldoms. Dar gražesnis būrelis pabudo pusryčiams, o į uždaramąjį aktą sugarmėjo jau visi.

Uždaramajam aktui sklandžiai pirmininkavo V. Adamavičius. Pagrindinis kalbėtojas poetas Henrikas Nagys išsamiai parengta paskaita atskleidė paskutinį posūkį mūsų poezijoje — filosofinį žanrą.

Poeto žodis nebėra vien tik gražus papuošalas, bet poezija pasidaro tam tikras gyvenimo būdas — žmogaus svajotojo ir kūrėjo atsakymas į gyvenimo problemas. Tat moderniesiems poetams žodis tampa pirmiausia išgyvenimu — tikėjimu, dėl kurio gyvenama, kovojama ir kenčiama.

Mačernis, Nyka-Niliūnas, Bradūnas, Nagys, Kėkštas ir kiti paskaitoje praėjo pro mus — nauji pionieriai mūsų kultūros rūmuose, vietoj spalvingo ir gražaus vitražo praveria langą į gyvenimą ir platų pasaulį.

Tabor vasarvietės nuoširdus šeimininkas p. Juozas Bačiūnas padrąsina santariečius ir toliau aiškiau ir sparsčiau žingsniu eiti savu keliu. Suvažiavimas į Santaros garbės parius pakviečia lietuvių patriotą Karolį Drungą, gyvenantį Vokietijoje. Dar keletas reikalų ir pirmininkaujantis kviečia sugiedoti Gaudeamus igitur...

Be abejo, po suvažiavimo daugiausia atsipūtė rengimo komisija, vadovauta Juliusa Šmulskio. Atsikvėpė ir pirmosios dienos pirmininkas Naras Macevičius, sugrįžęs poilsui iš kariuomenės, bei antrosios dienos pirmininkas A. Tallat-Kelpša, turėjęs išvairuoti antros dienos programos perkrautą vėžimą ir stovyklos komendantas Remigijus Gaška.

Visiems jiems liekame dėkingi, nes jų dėka tos kelios rugsėjo dienos praturtino mus, atitraukdamos iš kasdienybės ir leisdamas perkrautą draugų idėjų jūrą.

Taip, dabar mes jau galime baigti reportažą, bet dar vienas priminimas: susitiksime sekantį vasarą Santaros stovykloje, o tuo tarpu gero vėjo!

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

ROBBINS PLUMBING CO.

PLUMBING CONTRACTOR

16305 Throckley

Phone LO 1-7737

To Our Friends and Patrons

GREETINGS and BEST WISHES

PETER MADISON PLUMBING CO.

3569 West 50th St.

Call OL 1-6800

**LAKE ERIE
LUMBER CO.**

1321 MARQUETTE

Izoliacijos, porčių medžiaga,
fanera, durys, langai ir kita.
Pramonės medžiaga.
Tuoju pristatoma.

ELMER CHOCKER, Mgr.

Vienas blokas N. W. iš E. 55 St.
ir St. Clair Ave.
HENDERSON 1-5080

Clevelande ir APYLINKĖSE

OHIO LIETUVIŲ MED. GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

(gj) Šeštadienį, spalio 6 d., Clevelande Hollenden viešbutyje darbingoje nuotaike praėjo Ohio lietuvių medicinos gydytojų dr-jos steigiamasis suvažiavimas. Jame dalyvavo 32 gydytojai-jos ir 24 jų šeimų nariai bei svečiai. Suvažiavimą atidarė laikinosios v-bos pirm. Dr. D. Degesys. Sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai ir vietoje invokacijos Marijos giesmė. Suvažiavimui pirmininkauti pakviestas Dr. Kriaučiūnas iš Daytono ir sekretoriauti Dr. A. Juškenienė iš Clevelando.

Dr. A. Čeičys iš Louisville skaitė paskaitą apie naujus metodus virusų tyrime. Dr. D. Kesinaitė, iš Clevelando, kalbėjo apie O. L. G. D-jos reikalus. Esą tokios dr-jos organizavimo mintis kilusi 1951 m. Clevelande. 1955 m. Cambridge buvęs suvažiavimas, kuriame dalyvavo 22 gydytojai. Ten buvusi išrinkta laikinoji valdyba, kuriai pavesta suorganizuoti lietuvių med. gydytojų Ohio valstybėje, paruošti įstatų projektą ir pn.

Laikinosios v-bos išdininko Dr. Vl. Ramanausko, iš Clevelando, pateiktoji pinigine apyskaita buvo vienbalsiai priimta.

Nepaprastai giedrus šio suvažiavimo momentas buvo jo meninė dalis, kurioje dainavo solistė A. Stempužienė ir skambino pianistas A. Kuprevičius. Dainoms akomponavo p. Plechavičienė.

Po vakarienės suvažiavimo dalyviai gyvai svrastė savo naujosios dr-jos įstatų projektą. Draugijos vadovybės rinkimai nesukėlė lietuvių tradicinės kandidatų atsisakinėjimo krizės. Tuo būdu Ohio lietuvių med. gydytojų dr-jos valdybą vienerių metų kadencijai išrinkti: Dr. D. Degesys, Dr. Vl. Ramanauskas, Dr. J. Stankaitis, Dr. D. Kesinaitė, visi iš Clevelando, ir Dr. Balčiūnas iš Strassburgo. Revizijos komisijon išrinkti: Dr. Baltrušėnas, Dr. Vl. Adamavičius, abu iš Akrono, ir Dr. V. Miknienė iš Clevelando.

Suvažiavimą raštu sveikino ALT S-gos Clevelando sk. pirm. J. Smetona ir telegrama William O'Neill, respublikonų kandidatas į Ohio gubernatorių.

Suvažiavimas bekompromisniai pasisakė už LB kultūrinės veiklos paremimą. Tuo reikalu naujajai dr-jos valdybai duotas pritarimas sudėti tūkstantinę.

Dirvos darbo valandos

Dabar Dirva kasdien atidaryta nuo 7 val. ryto iki 4 val. vakaro ir vėl nuo 5 val. vakaro iki 7 val. vakaro.

Visi clevelandiečiai, norintieji užsimokėti už prenumeratą, paduoti skelbimus ar nusipirkti knygų, naudokitės dabar visiems patogiu laiku.

Šeštadieniais atidaryta nuo 8:30 val. iki 12:30 val.

Lietuvių bankas — The Superior Savings and Loan Ass'n.

atidarė antrąjį skyrių — 13515 Euclid Ave. Telefonas — MU 1-8100. Tame rajone pastaruoju metu taip pat įsikūrė nemažai lietuvių.

D. L. K. Birutės Kar. šeim. Moterų Draugijos

Clevelando skyriaus valdyba, maloniai sutikus p. Plechavičienę, 1454 Ansel Rd., spalio 14 d. 3 val. p. pietų, kviečia visas karių ponias į pasitarimą-pobūvį.

Valdyba praneš baltiaus rengimo reikalu ir bus tariamasi kitais reikalais.

Parduodamas

4 kambarių šildymo pečius. Teirautis: HE 1-8446.

Mirė vaistininkas Jonas Pladys

Sulaukęs 80 m. amžiaus mirė Clevelande spalio mėn. 5 d. sūnaus Sigito namuose — 1322 W. 89 St. Spalio mėn. 8 d. palaidotas Kalvarijos kapinėse.

Tėvų susirinkimas

Sekmadienį, spalio 14 d. 11:30 val. po lietuviškų pamaldų, šv. Jurgio parapijos salėje šaukiamas lituanistinės mokyklos mokinių tėvų metinis susirinkimas. Visi tėvai prašomi dalyvauti, nes bus svarstomi svarbūs mokyklos reikalai. Taip pat maloniai kviečiami dalyvauti mokyklos mokytojai, rėmėjai bei organizacijų atstovai.

Mykolas Ratkus,

veiklus visuomenininkas, šiuo metu guli ligoninėje, po operacijos, kurią padarė Dr. D. Degesys. Linkime greitos sveikatos.

Pilėnų tuntininko adresas

(sks) Clevelando Pilėnų skautų tunto tuntininkas pasktn. V. Kamantas pasiekiamas nauju adresu: 515 East 115 St., Cleveland 8, Ohio; telef. MU 1-5586.

Lankosi Pietų Amerikoje

Clevelandietis Jonas Dunduras jau kelintą kartą vykdo keliones į JAV pietines valstybes ir į Pietų Amerikos bei Vak. Indijos salas. Prieš 10 dienų išvykęs iš Clevelando lėktuvu Dunduras jau aplankė Bogotą, Kolumbijos valstybę, matėsi su dal. J. Penčyla, kun. Vaičiūnu ir kt. lietuviams Kolumbijoje. Toliau per Ekuadorą jis išvyko į Peru valstybę P. Amerikoje. Į Clevelandą grįš spalio mėn. antroje pusėje.

Nauji vytičių vadovai

(sks) Rugs. 30 d. pas Muliolius buvo ASS Clevelando skyriaus sueiga, kuri buvo gausi dalyvių skaičiumi, o taip naujais kandidatais. Pasidalinta aktualiomis įspūdžiais iš vasaros stovyklų bei parodyti spalvoti tų stovyklų vaizdai. Skaitytas R. Sniečkutės referatas apie JAV skautų įkūrėją Juliette G. Low. Po sueigos pravesti smagūs ir nuotaikingi žaidimai.

Ten pat buvusi pravesta Korp! Vytis Clevelando skyriaus sueiga, kurios metu išrinkti nauji vadovai. Skyriaus pirmininku išrinktas fil. Stp. Matusevičius ir sekretoriumi Vyt. Muliolis.

Petras Stravinskas

persikėlė į savus namus — 1234 East 86 St.

GERI NAMAI

ofise UT 1-0323
Atstovas:
Chimes Realty

Lietuvių rajone vienos šeimos namas Hecker gatvėje. Gaso šildymas, vario vamzdžiai. Moderniškas. \$10,200.

Lenkų rajone vienos šeimos. Geras iš lauko ir vidaus. \$8500.

Yra didelis pasirinkimas kitokių namų.

VICTOR BANIONIS
namuose SW 1-9568
Namų telef. šaukit nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

O'LRARKS RESTORANAS

Puikus maistas, geri gėrimai. Savininkas lietuvis — Joseph Dragūnas. Kviečiami atsilankyti.

10508 St. Clair Ave.

(42)

LB APYLINKĖS ŽINIOS

Apylinkės Valdyba prašo visus mokėti solidarumo mokesť. Pagrindinis metinis mokesťis du dol. ir visuotinio susirinkimo nutarta šalpos reikalams mokėti po 50 centų, iš viso 2.50. Kol apylinkės seniūnai pradės lankytis po namus solidarumo mokesčio rinkimo reikalu, pradedant ateinančių penktadienį, spalio mėn. 12 d., nuo 6-7 val. vak., adv. Jul. Smetonos kabinete, 7039 Superior Ave. (2-ras aukšt s, kairė), mūsų mielas talkininkas K. Zukas, priims iš mokėtojų solidarumo mokesť. Taip pat savo įnašą galima atiduoti kiekvienam apylinkės valdybos nariui. Tad visi atlikime nuoširdžiai savą pareigą.

Parengimų kalendoriuje įregistruota:

Skautės ir skautai, spalio mėn. 20 d. lietuvių salėje, rengia vakarą-laužą.

LAS Clevelando skyrius, gruodžio mėn. 1 d. lietuvių salėje, rengia Juozo Petruolio 6-šių paveikslų pjesę "Prieš Srovę". Vaidina Detroito Dramos Mėgėjų Sambūris, režisuoja Z. Arlauskaitė-Mikšienė.

LTS korp! Neo-Lithuania, 1957 m. sausio mėn. 26 d., Colonial Garden salėje, ruošia pobūvį-šventę.

LB Clevelando Apylinkės Valdyba rengia Naujų 1957 m. sutikimą, lietuvių salėje.

Zigmas Dautartas susimokėjo solidarumo mokesť ir bendruomenės reikalams paaukojo \$7.50.

LB inf.

Senai girdėtas Ažuolų oktetas, vad. J. Kazėno

Spalio 28 d. 5:30 val. pasirodys Moterų S-gos 36 kuopos metinė vakarienė, Nauj. Parapijos salė ir išpildys meninę programą. Oktetui akomponuoja Laimutė Obelenytė.

Biletai po \$2.00. Pelnas Nauj. Parapijos mokyklos statybai.

JUMS GERI NAMAI

E. 128 — St. Clair, didelis dviejų šeimų, po 3 miegamuosius, 2 kamb. trečiam. Gaso šildymas. Garažai. Labai didelis sklypas.

Eddy Rd. — St. Clair labai geras vienos šeimos. Gaso šildymas. Garažai. Tuo gali kraustytis.

RAY NAUSNERIS.

Namų prekyba; namų, baldų ir automašinų apdrauda.
11809 St. Clair
UL 1-3919 LI 1-9216

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352
Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TAISYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinos dalių įdėjimas.

Visais mašinų reikalais kreipkitės į

J. S. AUTO SERVICE

Nesvarbu, ar jūs esate pėsčias, ar keleivis savoj ar keno kito mašinoj. Jums svarbu žinoti apie naują Travel Accident Policy. Iki \$5,000 apdrauda tik už \$5.00 per metus.

Gyvybės, nelaimių, ugnies. automašinų apdrauda

Skambikit: SK 1-2183

PAULINA
MOZURAITIS,
agentas

1956 M. SPALIO MĖN. 21 D. LIETUVIŲ SALĖJE

LB CLEVELANDO APYLINKĖS

VAIDILOS TEATRO

VISIEMS, JAUNIMUI IR SUAUGUSIEMS, LABAI IDOMI
PREMJERA

BRANDOS ATESTATAS.

L. FODOR 3 VEIKSM. DRAM. VEIKALAS

Režisuoja akt. P. MAZELIS

I-jo vaidinimo pradžia 2 val., II-jo — 6 val.

VAIDINIMAI PRADEDAMI PASKELBTU LAIKU.

Biletų kainos: I-jo viadin. 1.60; 1.50; 2.00 dol.

II-jo viadin. 1.50; 2.00; 2.50 dol.

I pirmąjį vaidinimą moksleiviams kainos papigintos.

Biletai iš anksto gaunami Dirvoj, Spaudos Kioske, pas V-bos išdin. J. Žemaitį ir pas paskirus platintojus.

Užkandžiai, gėrimai, šokiai.

Vaizdas iš Brandos Atestato vaidinimo.

GERAS VIENOS ŠEIMOS NAMAS

4 miegamieji, gaso šildymas. Puikus garažas. Už prašomą kainą labai geras pirkinys.
P. Gibbons, Broker
UL 1-2327

Patar! kaimynui
prenumeruoti
DIRVA!

PARDUODAMAS NAMAS

1334 E. 81 St. vienos šeimos, 8 kambarių. Garažas. Modernūs kambariai.

Šaukti: EX 1-7502. (42)

Gasinis pečius

parduodamas pigia kaina.
Kreiptis: IV 6-2256.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ (Taip pat į Rusiją, Sibirą ir kitus kraštus)

Lietuvių bendrovė PARCEL TRADING COMPANY siunčia įvairiausių rūšių individualius dovanų siuntinius. Iš Londono, Anglijos — pilniausias pasirinkimas pagal mūsų katalogus:

angliškų vilnų, avalynės, vaistų, odos, laikrodžių, maisto prod. ir kitų dalykų.

Iš Amerikos — persiunčiame Jūsų atneštus (ar paštu mums atsiųstus) siuntinius. Taip pat siunčiame ir ORO PASTU.

Visų siuntinių PRISTATYMAS GARANTUOJAMAS. Mes esame savistovi bendrovė, veiklame be tarpininkų. Maloniai kviečiame visus lietuvius naudotis mūsų rūpestingu ir nuoširdžiu patarnavimu.

Vedėja ANASTAZIJA JUODVALKIENĖ

PARCEL TRADING COMPANY

1165 East 71st Street, Cleveland 3, Ohio

Telefonai: Istaigai — UT 1-0807, bute — EX 1-7427

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue

Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street

Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

JUOZO KAMAIČIO

naujų batų parduotuvė

ir batų taisymas

1389 East 65 St.

Norintieji kreiptis telefonu

šaukit HE 2-2615 tarp 7-9 val

vakaro.

J. CIJUNSKAS

LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.

Telef.: LI 1-5466

Cleveland 8, Ohio

PRADĖKIT MAŽA SUMA!

BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki \$10.000

3% palūkanų.

PASKOLOS JOSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS

NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

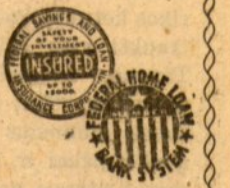
Du skyriai

6712 Superior Ave.

HE 1-2498

13515 Euclid Ave.

MU 1-8100

MONCRIEF

Visų metų
ORO VEDINIMAS

ŠALDO vasarą — ŠILDO žiemą

Aplankykit savo kaimynistės Moncrief parduotuvę

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

I. J. SAMAS JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2554

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai.

Įvairūs valgiai, o penktadieniais skani žuvis — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro.

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

PAGALVOKIME PRIEŠ EIDAMI AR KĄ NORS DARYDAMI

Visiems Clevelando lietuviams reikėtų pagalvoti prieš einant kur nors praleisti linksmą laiką ar rengiant subūvimus, vakarus, vestuves — kur yra patogiausia vieta ir kur būtų pareiga visa tai atlikti. Atsakymas pats atsiranda, jei galvojame, kad savi turime remti savus. Tai būtų patogiausia vieta — Lietuvių klube ir salėje.

Lietuvių klubas ir salė po remonto — atnaujinimo dabar atrodo gražiai, jaukiai ir kiekvienam malonu pabūvuoti, sutikti savus draugus, pažįstamus, praleisti lietuviškoje nuotaikoje savo namuose.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Pilnai padengta apdrauda

HI 2-7626

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
1132 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS

628 Engeneer Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metal simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENDicott 1-1763

936 East 185 Street

KE 1-7770

DIRVA

★★★
THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344, Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

DERLINGOJI VASARA

Reikia veikti ne 1905, bet 1956m. metodais

JUOZAS J. BACHUNAS, Sodus, Michigan

Daugiau kaip per septynis dešimtmečius veikimas tų Amerikos lietuvių, kurie nenorėjo nutraukti visų ryšių su buvusia Tėvyne, daugiausiaėjo šių dviem kryptim: padėti pasilikusioms giminėms ir tautiečiams medžiagiškai ir, antra, prisidėti prie Lietuvos nepriklausomybės atstatymo.

Amerikos lietuviai tą paramą yra vykdę nuoširdžiai ir gausiai, milijonais dolerių. Gi savo politinius uždavinius pirmesni i amerikiečių visuomenę (kaip airiai dėl Airijos ar žydai dėl Izraelio) lietuviams silpniau sekėsi. Tiesa, įvairūs mūsų seimai rašydavo rezoliucijas, būdavo siunčiamos delegacijos į Washingtoną, ano karo metu buvome sukūrę Lietuvos atstatymo reikalams atitinkamas tarybas ir komitatus, bet nebūtų galima pasakyti, kad tuo būtuose sujudamavę platesnius amerikiečių sluoksnius. Tai suprantama, truko mums tuomet pajėgumo, tinkamų žmonių, patyrimo ir sugebėjimo lygiu. Jūs dalyvauti amerikiečių politiniuose ar kultūriniuose sluoksniuose.

Dabar padėtis yra žymiai pasikeitusi. Viena žvilgsniu blogesnė, kitu žvilgsniu geresnė. Blogesnė tuo, kad patios lietuvių tautos likimas Tėvyneje yra tapęs daug tragiškesnis, negu carų laikais. Raudonieji carai dabar yra užleidę geležinę uždangą, ir tiesioginis santykiavimas su Lietuvos broliais yra labai apstunkintas. Nė kelionės į Lietuvą, laisvi apsilankymai, nė tiesioginis medžiaginės paramos pasiuntimas, kuris apeitų okupantų kontrolę, praktiškai yra pasidaręs neįmanomas. Tas ryšio neturėjimas labai apstunkina mūsų gerų norų įgyvendinimą, jeigu jų kam dar ir netrūktų.

Bet žiūrint iš Amerikos lietuvių lokalinio veikimo plotmės, padėtis dabar yra labai žymiai pagerėjusi. Tegu didžiulia Amerikos lietuvių, pirmosios ir antrosios kartos ateivių vaikų, visai nutauto ir pamiršo bet kokius ryšius su Lietuva, bet paskiri jų vienetai išaugo ir išsimokslino gerais ir veikliais lietuviais.

Jie sudaro mums tas inteligentines pajėgas, de kurių joks rimtesnis politinis ir kultūrinis veikimas šiandien, moderninėmis aplinkybėmis, būtų visai neįmanomas. Taip pat nemaža dalis tų vyresniųjų, kurie Amerikon atvyko paprastais sodžiaus berneliais ir mergelėmis, per ilgą gyvenimą čia išsiprūsinę, įgijo daug patyrimo ir ne vienas iš jų tautinėje veikloje reiškiasi plačiau ir giliau, negu koks akademikas. Galėčiau čia suminėti dešimtis ir šimtus vardų, bet geriau nepradėsiu, nes tai ilgai užsitęstų ir, be to, jei ką netyčiomis pamirščiau, tik be reikalo užsitraukčiau gerų žmonių rūšybę...

Naujieji šio pokario ateiviai, kuriuos neseniai gavo Amerikos lietuvių bendruomenė iš Europos, aš jau daug kartų kartoju, ir jei reikės vis pakartosiu, — šie ateiviai mūsų ir Lietuvos reikalui davė daug naudos, ypač kultūrinio ir intelektualinio sustiprinimo prasme. Tegu įvyko ir dar

įvyksta nesusipratimų tarp "senųjų" ir "naujųjų" (nėra namų be dūmų...), tie nesusipratimai ar nusivylimai dažniausia kyla be rimto reikalo, jie yra tik per daug ambicingų ar per daug raguočių žmonių pasibadymai.

Faktas lieka, kad su naujais ateiviais mes gavome skaičių intelligentiškų pajėgų, kurios labai pagyvina grynai lietuvišką veikimą. O tie, kuriems pavyksta ir pavyks gerai pramokti vietos kalbos, jau dabar ir ateityje dar daugiau tarnaus padėjėjais mūsų platesnei veiklai amerikiečių tarpe.

Pagaliam, priaugo naujos jėgos. Man liūdna čia pasakyti, kad tų naujų jėgų lietuviškam reikalui jau nedaug beduoda čia gimiai jaunuoliai. Tačiau tie atvykėliai, kurie pasiekė Ameriką prieš dešimtmetį ar truputį vėliau dar būdami maži berniukai ar mergytės, šiandien jau yra aukštesnės mokyklos ir universitetuose. Ir gana didelė jų dalis reiškiasi lietuviškai. Argi ne faktas, kad tokia lietuvių studentų Santara mums ugdo dešimtis labai gabių ir veiklių lietuviškų vadų, kurie, jei tik norės, galės toli eiti. Ir jokios durys jiems nebus uždaros. Panašų vaisių galime tikėtis iš studentų ateitinių ir skautų organizacijų.

Taigi, jeigu turime ir turėsime dar ateityje išsimokslinusių ir patyrusių žmonių nestingame vyresnėje ir jaunesnėje kartoje. O veikti Lietuvos labui šiandien mums tenka kiek kitaip, negu prieš dešimtmečius.

Greitų pergalių tiesioginėmis pastangomis dar neturime pagrindo laukti. Visuomenišką darbą reikia dirbti 1956 metų metodais, bet ne 1905 m. metodais. Užsidarę lietuviškam "ghetto", jame ir pasiliktume. Nesakau, kad jis visai nereikalingas, bet sakau, kad laikas mums plačiau išeiti i amerikiečių visuomenę. Mums reikia, kad Lietuvos laisvės darbą dirbtų ne tik mūsų vienu, bet ir amerikiečių pajėgos.

Tai yra labai svarbus ir didžiausias reikšmės uždavinys. Pavergtos Europos tautos turi šiandien dešimtis įvairių išlaisvinimo komitetų, bet visiems jau

aišku, kad tie komitetai nieko neišlaisvins, ir kad jų memorandumais ir protestų rezoliucijomis bus papildyti tik įstaigų archyvai, bet vargiai kas daugiau bus padaryta.

Mums svarbu turėti mūsų laisvės bylos pusėje tas didžiasias pasaulines pajėgas, kurios vienos tėra pajėgios pasipriešinti komunizmo ekspansijai, o tinkamam momentui atėjus sugriauti sovietinį tautų kalėjimą.

Kad tos didžiosios tautos būtų mūsų pusėje, žinotų mūsų bylą, jos nepamirštų ir giliau suprastų, reikia, kad jos mus arčiau pažintų.

Taigi, čia reikalingas naujas, platus, ilgalaikio ir planingo veikimo plotas. Nesunku suprasti, kad mes negalime būti labai įdomūs, pvz., tokiai Amerikai — vien politiškai ar ekonomiškai. Jei mes tik tą kalbą kalbėtume, prie platesnės amerikiečių visuomenės neprieisime. Bet kultūros, mokslo ir meno kalba daug galime pasiekti. Taip kaip Walteris Banaitis daro Vokietijoje.

Tokių pagrindinių požymių Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga ruošė saskrydžius Washingtone. Ji nesiekė sau propagandos ar kokių partinių tikslų, kurių faktinai ji neturi. Jos vadovams ir talkininkams tas kaštavo daugybę valandų, dienų ir net savaitių darbo, o iš vieno kito kišenės buvo pareikalauta keleriopai daugiau išlaidų, negu jų būtų reikėję tik apsimokėti kelionę į Washingtoną ir atgal. Bet negaila nei tų darbo valandų, nei stambių išlaidų, manant ir tikint, kad pagaliau reikia Amerikos lietuviams plačiau ir kitaip, negu ligšiol, pasireikšti ir padėti pagrindus naujai veiklai, kuri yra būtina Lietuvos bylos išlaikymo ir sustiprinimo labui.

Taip tikint, lengva buvo pakelti ir visus savųjų burnojimus bei fanatikų fantazijas, kilusias kartais iš piktos valios, o gal dar dažniau ir iš reikalo ar paties dalyko visiško nesupratimo.

Ar mes savo tikslą pasiekėme? Atrodo, kad taip. Dabartinėmis aplinkybėmis vargiai kas kitas būtų galėjęs daugiau padaryti, o padaryta buvo daug Lietuvos bylos labui.

(Bus daugiau)

Dievas ir tėvynė—mano credo!

Tėvas Tomas V. Žiūraitis, O. P. lietuviškai visuomeniškai plačiai žinomas savo raštais ir veikla lietuvių katalikų, šio rugsėjo 23 d. Newarkė atsisveikino su New Jersey lietuviais ir išvyko Oxford, Mich.

Metuchen, N. J. jis dirbo kaip kapelionas dominikonų vienuolyne. Naujojoje vietoje eis tokias pat pareigas, bet ordino hierarhijoje yra gavęs paaukštinimą.

Tėvas T. Žiūraitis yra žemaitis, raseiniškis, gimęs 1915. III. 18 turtingų ūkininkų šeimoje. Baigė Raseinių gimnaziją, teologijos-filosofijos mokslus ėjo Lietuvoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Austrijoje ir Belgijoje. Kunigu iššventintas 1939 m. Yra parašęs ir išleidęs 5 tautinio bei religinio turinio knygas. Paskutinė jo knyga "Žodis ir Gyvenimas" išleista 1955 m. ir spaudai ruošiamas naujas veikalas "Asmenybės Esmė". T. Ž. plačiai dalyvauja spaudoje, yra L. Ž. S-gos narys ir L. Enriklopedijos bendradarbis.

Šis jaunas lietuvis kunigas, nors buvo apgyvendintas tolimame pžkampy New Jersey, nepasilikę užkampio žmogum. Lietuvių tarpe jis buvo matomas ko ne visose kolonijose ir visur buvo aktyvus: ne tik sakė pamokslus bei vedė rekolekcijas bažnyčiose, bet dalyvavo organizacijų susirinkimuose bei parengimuose, visur visiems paslaugus su patarimais bei parama kultūrinėms programoms.

Vietos lietuviai ilgai nepamiršo jo turiningų paskaitų bei kalbų. Svarbiausia, kad su lietuviais dirbdamas T. Ž. neskirsto savo tautiečių į "gerus" ir "blogus" — jam visi lygūs ir artimi. Organizacijų tikslus ir veiklą jis stengiasi giliai ir visapusiškai suprasti. Net nustepti tekdavo matant, kaip T. Ž. giliai ir plačiai pažįsta lietuvių gyvenimą.

Štai kartą L. S. "Ramovė", minint Liet. Kariuomenės Dieną, paskaitininką ištiko auto nelaimė ir jis į susirinkimą nebelėjo atvykti. Žmonės susirinkę laukia...

Ką darys pirmininkas? Jis kreipiasi į T. Žiūraitį "pagalbos". Šis gi, nesirengęs pasakė vedamąją kalbą apie tautos ir kariuomenės santykį ir iš atminties papcitavo statistinius davinis apie mūsų buv. kariuomenės štabo paramą paruoštus gydytojus,

veterinorius, inžinierius bei išleistas knygas ir žurnalus. Tai yra ypač pažymėtina, kad asmuo, tarnybinio ryšio su institucija visai neturėjęs, taip giliai ją pažįsta. Tai yra, sakyčiau, tikras nuoširdaus patriotizmo pavaizdavimas.

Į išleistųjų vakarienę susirinko arti 200 asmenų, įvairių padėčių ir įvairių pažiūrų. Dalyvavo iš N. J. liet. kolonijų, Didž. New Yorko ir kitur.

Prof. Tėvas K. Žvirblis, O. P. ilgojoje kalboje nuvedė pobūvio dalyvius į Lietuvą ir tą laiką, kur prasidėjo solenizanto pirmieji mokslo ir kultūrinio darbo bandymai ir asmens brendimo pradžia.

Vicekons. A. Simutis ramiu tonu giliai į visuomeninį gyvenimą žvelgdamas, sugretino solenizantą su istoriniais Lietuvos asmenimis, pasižymėjusiais patriotizmu ir tolerantiškumu, tomis ypatybėmis, kurios kaip amžini žiburėliai nei taikos, nei sukrėtimų metais negesta.

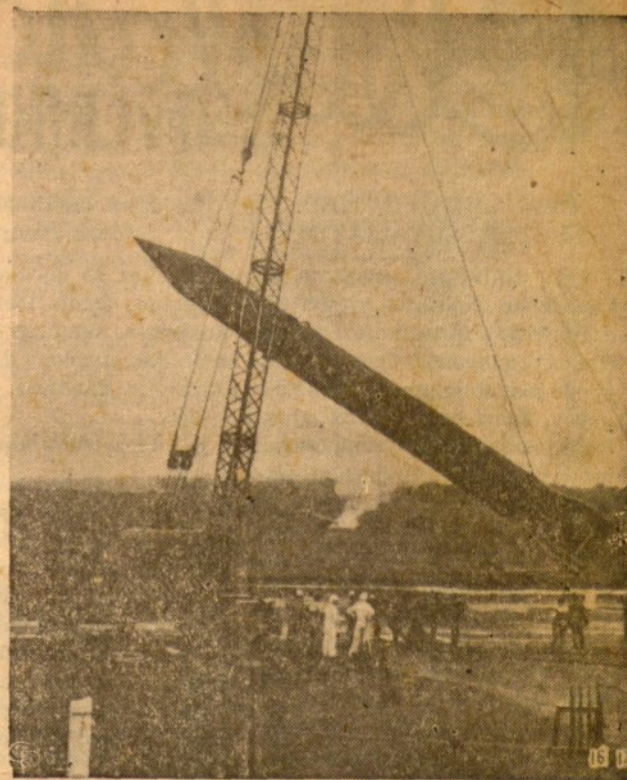
J. Tysliava pravedė paralelę tarp Tumo-Vaižganto ir Žiūraitio. Baigė linkėdamas būti stipriam savo principuose ir ištvermingam, kad sugrįžus į Lietuvą pajėgtų atstoti mirusį žilagalvį Tumą.

Trumpus atsisveikinimo žodžius tarė dar ilga eilė klabotojų. Pobūvis buvo pajvairinamas gražia menine dalimi, atlikta A. Butvydaitės ir Graudušytės.

Solenizantas padėkojo išleistųjų rengėjams ir dalyviams, kaip paprastai, nuoširdžia ir turininga kalba, iš kurios pažymėtina, jog savo gyvenimą yra paskyręs Dievo ir Lietuvos tarnybai.

"Dievas ir Tėvynė — mano credo!" — pradėjo savo kalbą. "Mes esame gyvenimo ir amžinybės ambasadoriai. Nežiūrint kokių pažiūrų lietuvių lūpmis Dievas prabilų — jis yra mano draugas ir bičiulis. Išskyrus komunistus, praradusius savo sąžinę, mes visi esame vienos motinos Lietuvos vaikai... Tolerancija nėra principų pardavimas, yra tai durų atidarymas į išsiaiškinimą".

Pasidžiaugęs gausiu dalyvavimu ir parodytu nuoširdumu, išleidžiamasai patikrino, jog su lietuviais jis nuoširdžiai dirbs visur, kur tik likimas jį nuves. Baigdamas pažymėjo, jog šis pobūvis jam yra kaip vainikas, lietuvių supintas iš įvairių spalvų gėlių ir savo širdyje jį parsineš į Tėvynę.

Tai "Little John" — mažiausia atominė raketa, tik 12 pėdų ilgio, bandymuose vykusiai pagavusi visus norimus taikinius.

Sugiedojus ilgiausių metų, mūsų draugų palydėjo Tėvą Žiūraitį į namus, kartu nuveždami puokštes gėlių ir bendrą visų dalyvių dovanėlę.

Išleistųjų Komiteto pirm. inž. V. Dilis su poniu ir dalimi arti-

I. Jatulis

Mirus Lietuvoje

DR. S. JANAVIČIUI,

poniai VANDAI JANAVIČIENEI ir sūnums reiškiamo giliausią užuojautą.

Dr. Vaclovas ir Emilija Čekai

Daktarui S. JANAVIČIUI

Lietuvoje mirus, Poniai V. JANAVIČIENEI, sūnums KAZIUI su šeima ir STASIUI giliausią užuojautą reiškia

Irena ir Jonas Jakščiai

Mūsų mieliems bičiuliams

O. ir A. MIKULSKIAMS,

jų uošviams ir tėvams Lietuvoje mirus, gilią užuojautą reiškia.

Chmieliauskai, Malcanai, Orintai

Mirus mielam tėveliui

JONUI PLADŽIUI,

jo sūnui SIGITUI, gilią užuojautą reiškia.

Stasys Lukoševičius

Baigiamasis pardavimas

NAUJŲ 1956 CHEVROLETŲ

- STATION WAGONS
- CONVERTIBLES

- 2 DOORS
- 4 DOORS

• HARDTOPS

6 ir 8 cilindrių

Automatiniai

Standartiniai

200 mašinu parengta parduoti

NIEKAD JŪS NEGALESIT UŽ TOKIĄ

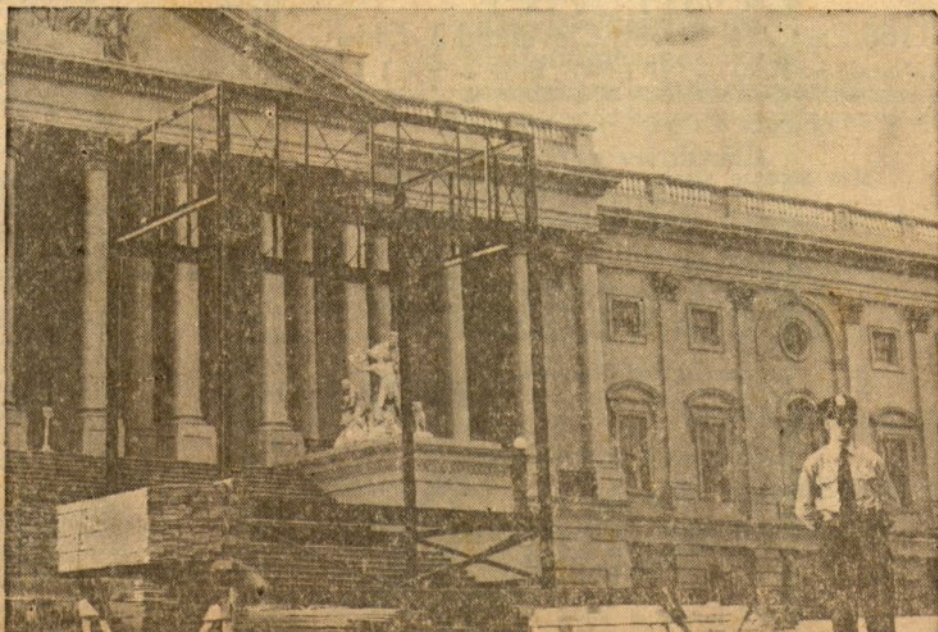
KAINĄ PIRKTI NAUJĄ MAŠINĄ!

Don McCullagh Co.

Clevelande smarkiausiai augantis Chevrolet pardavėjas

1258 E. 105-Superior

CE 1-7064

Nors iki rinkimų — lapkričio šeštosios dar keturios savaitės, o iki inauguracijos — sausio 20 d. trys mėnesiai, bet Kapitolio rūmai Washingtonė jau parengiami toms iškilmėms.